

ČESKOBATRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

ČESKÝ BRATR

TÉMA

HLEDÁNÍ PARTNERA, SVATBA

- 13** Lásky mezi náboženstvími – M. Vymětal
- 21** Mládež: Rodina je základ – A. Hálová
- 25** Ohlédnutí za letošním synodem – A. Rozbořilová
- 41** Diakonie: Z práce nechodím unavena – A. Šůra

**Naše práce není
žádná jednorázovka.**

**Provázíme děti i dospělé
tak dlouho, jak je
potřeba.**

Budte u toho s námi a staňte se pravidelnými dárci Diakonie.

www.diakonie.cz/darci

Diakonie
Českobratrská církev evangelická

TÉMA

- 7** Biblická úvaha – *M. Trgalová*
- 8** Rozhovor s Danielem Pincem
– *J. Pechar*
- 10** Předmanželská příprava je
individuální proces – *A. Rozbořilová*
- 13** Láska mezi náboženstvími
– *M. Vymětal*
- 15** Otázka na tělo – *J. Plíšková*

MLÁDEŽ

- 21** Odkud vycházím a kam se mohu
vždycky vrátit – *J. Jun*
- 21** Rodina je základ – *A. Hálová*
- 22** Farizeus a celník – *M. Lapáčková*
- 23** Humans of ČCE – *M. Lapáčková*

MOJE CÍRKEV

- 25** Letošní synod se nesl v poklidném
duchu – *A. Rozbořilová*
- 29** Kontemplativní meditace v Brandýse
nad Labem – *I. Adámková*
- 30** Poradní odbor pro práci s laiky
– *A. Rozbořilová*
- 31** Padesát let sborového domu v Praze-
Kobylisích – *A. Boučková*
- 33** Sto šedesát let rovnoprávnosti?
– *S. Bolom-Kotari*
- 35** Vize a perspektivy církvi
v 21. století – *T. Landová*
- 37** Motorky již po čtrnácté – *J. Pechar*

DIAKONIE

- 41** Z práce nechodím unavena – *A. Šůra*

SLOVO

- 43** Liturgická chudoba? – *Z. Šorm*
- 44** Ženu statečnou kdo ztratí – *M. Plzák*
- 45** Odhalení smírčího kříže v Rovensku
– *J. Kirschner*
- 47** Bože můj, co s tím? – *J. Plíšková*
- 48** Opravdu manželství pro všechny?
– *P. Knorek*
- 49** Poslední slovo – *D. Ženatá*

ÚVODNÍK

Lekce pokory

B ylo to den před letošním synodem. Slunečný podvečer, jdu z práce od tramvaje, ověšena všemožnou fotografickou technikou, kterou budu zítra potřebovat. Už mě to haraburdí táhnout nebaví, říkám si. Těším se myšlenkou, že pro dnešek padla, a už se vidím na kole, na němž si chci před tím celodenním synodním maratónem vyčistit hlavu.

Z poklidného proudu myšlenek mě vytrhne okamžik, v němž si uvědomím, na co koukám. Na zemi se choulí mladá paní, od pohledu kolem 35, v rukou hole. Vypadá, že upadla a nemůže na nohy. Kolemjdoucí procházejí nevzrušeně, mám nutkání jako obyčejně taky netečně projít kolem. Nějak ale cítím, že to prostě nejde. Svědomí? Překonání introverze? Morální imperativ? Skláním se k té kpaní a ptám se jí, jestli jí můžu pomoci. Je tím zaskočena a s úsměvem chvíli přemýšlí, nakonec sezná, že ano. Zvedám ji a nabízím, že ji dovedu, kam potřebuje. Prý jen k autobusu, kousíček... Těch 80 metrů jdeme 20 minut. Co pět kroků děláme přestávky, jdeme mravenčím tempem. Dlouhá cesta ovšem nabízí prostor ke konverzaci. Paní je mluvná, rozpovídá se o sobě. Roztroušená skleróza. Než se za ní zaklapnou dveře autobusu, ještě stokrát mi poděkuje. Spíš než jako milosrdný Samařan se cítím vítězně, že jsme to společně dokázaly.

Když pak spěšně vyjždím na kole, abych stihla poslední sluneční paprsky, onu paní nemůžu pustit z hlavy. Prý taky jezdívala na kole a hodně sportovala... To už teď nemůže. Je mi to líto. A tak ji na ten kopec aspoň pomyslně vyvezu s sebou.

Zní to jako příběh o dobrém skutku. Tenhle zážitek ale víc než paní pomohl mně. Přinesl mi pokoru. Pomohl mi uvědomit si, že život je dar od Pána Boha a že by člověk měl být vděčný za to, co má. Hospodin dal – Hospodin vzal. Když funím do kopce, už si nestěžuju, ale pokorně šlapu. Jsem za tuhle lekci pokory vděčná. **Adéla Rozbořilová**

Třicet úspěšných a veselých let

Na podzim letošního roku, konkrétně v sobotu 16. října 2021, se sejdem v Olomouci, abychom společně oslavili na půdě Konzervatoře Evangelické akademie (EA) tři desetiletí trvání našich škol.

Před více než třiceti lety se v Praze, v Brně, v Kroměříži a v Náchodě sešly skupinky nadšených pedagogů, kteří měli vizi – obohatit českou a moravskou komunitu o školy evangelického ducha, aby budoucí pracovníci v sociálních službách, v rozvíjející se Diakonii ČCE a také v Charitě a v mnoha vznikajících neziskovkách věděli, že motivace pomáhat vyvěrá nejen ze soucitu, ale tvoří ji i zájem o důstojnost a práva všelijak trpících bližních. Mladí lidé by měli vědět, že o zápasu s ponížením, vyloučením, se slabostí a bezmocí se mnoho mluví v Bibli a že to čtení je stále aktuální. V Kroměříži manželé Horkých promysleli obnovení kontinuity výuky duchovní hudby, která byla ze známých důvodů na mnoho let přerušena a provozována jednotlivci spíše na okraji hudebního vzdělávání. Později se konzervatoř přestěhovala do Olomouce a sídlí v krásném barokním paláci, v nájmu olomouckého arcibiskupství.

Prvními studenty středních škol EA byli mladí křesťané ze sborů a farností rozličných konfesí a na čtyřech školách vzniklo velmi živé ekumenické společenství. Později byli nabídkou jednotlivých studijních oborů pražské, brněnské a náchodské EA osloveni i mnozí hledající a také bloudící mladí lidé. Našli rodinnou atmosféru, nejednou vřelejší, než jakou znali ze svých rodin. Samostatným příběhem je vytvoření romského dálkového studia pro dospělé v Praze, oceněného v roce 2016 cenou *Roma spirit*.

Školy EA dodnes pomáhají mladým lidem nejen získat velmi kvalitní profesní vzdělání, ale najít i svou osobitou cestu ke zralosti. Mnozí absolventi se rádi vracejí a rádi se s nimi potkáme i na naší oslavě.

V polovině devadesátých let se pražská a brněnská škola rozšířily o pomaturitní obory VOŠ a na mapě absolventů sociální práce si můžete prohlížet místa v celé ČR, kam se za 25 let dobrá pověst obou škol zřizovaných ČCE rozšířila.

Do společenství škol Evangelické akademie se poté připojila i pražská Bratrská škola a v r. 2018 rozhodla synodní rada o zřízení sedmé školy EA – Filipky v Brně. Obě naše základní školy nabízejí rodičům nejmenších dětí přístup respektující individuální potřeby dítěte a moderní vzdělávací trendy, např. i tandemovou výuku.

Všechny naše školy rostly, měnily místo působení a také podle potřeb společnosti otvíraly nové studijní obory – zdravotnické, sociální i pedagogické.

Máme za sebou stovky společných příběhů a před sebou naději, že všechny dobré dary – blízkost i náročnost, laskavost i vědomí vlastních hranic, respekt ke spirituálním potřebám pomáhajících i klientů a pacientů, vědomí měnící se podoby rodiny a komunit a zároveň naslouchání „duchu doby“ neztratíme a budeme moci nadále rozvíjet.

Přijďte s námi 16. října 2021 naše výročí oslavit, bohatý program dne budeme postupně zveřejňovat a měl by oslovit všechny věkové skupiny.

Helena Wernischová

Prosíme, aby nám Bůh žehnal v úsilí žít spolu v naší zemi i na celém světě v pravdě a solidaritě.

Boží pokoj ať zůstává se všemi námi.

Hof

Poselství synodu

Během svého jednání v pátek 21. května 2021 vydalo 3. zasedání 35. synodu Českobratrské církve evangelické následující poselství:

Milí spoluobčané, přátelé, bratři a sestry, zdravíme vás v době, kdy se vyrovnáváme s důsledky pandemie covid-19, především v oblasti duchovní, psychické, sociální a ekonomické.

Děkujeme všem, kdo v těžké době aktivně hledali způsob, jak být v kontaktu s lidmi, jak posilovat naději, jak předávat evangelium. Vážíme si všech nových cest, které jste nalézali.

Jsm rádi, že v naší zemi pandemie slábne. Velmi záleží na tom, jak se z ní poučíme, jak se s jejími důsledky vyrovnáme a jakou společnost po překonání těžkého období utvoříme.

Věříme, že jsme všichni zváni k životu v pravdě a solidaritě, voláni k péči o stvoření a dobro lidí kolem nás, zvláště těch, kteří jsou v jakékoli nouzi. Takto spolu chceme žít v naší zemi, v Evropě i na celé planetě.

Zneklidňuje nás, že právě v čase, kdy jsme krizi pandemie oslabení, se objevují lhostejnost, nesnášenlivost a zneužívání moci.

Proto každý sám za sebe, a přesto jako ti, kterým Bůh dal život, společně

- *Usilujme o důvěru a vzájemný respekt.*
- *Napравujeme nerovnosti, které mezi námi panují – mezi ženami a muži, mezi bohatými a chudými, mezi většinou a menšinami.*
- *Pečujeme o stvoření, které svým způsobem života ohrožujeme.*
- *Stávejme se pravdivými a poctivými vzory svým dětem a vnoučatům.*
- *Nebojme se přiznat chybu či vinu.*
- *Odmítáme vše, co podporuje cynismus a hrubost.*

Evangelickou církev metodistickou vede nově Ivana Procházková

V pátek 21. května byla během slavnostních bohoslužeb do úřadu uvedena nová superintendentka Evangelické církve metodistické (ECM) v České republice. Stala se jí sestra farářka Ivana Procházková.

Ivana Procházková sloužila jako farářka ve farnosti Praha 2, farnosti Plzeň 3 a farnosti Plzeň 1. Od roku 2010 se věnuje vzdělávání laiků i duchovních. Je vdaná, má tři dospívající děti.

V současnosti je nejvyšší představitelka ECM v Česku.

V čele širší evropské diecéze ECM, kam spadá i Česká republika, stojí od roku 2005 biskup Patrick Ph. Streiff. Tato diecéze zahrnuje 14 zemí Evropy (Albánie, Belgie, Bulharsko, Chorvatsko, Česká republika, Francie, Maďarsko, Makedonie, Polsko, Rakousko, Rumunsko, Srbsko, Slovensko, Švýcarsko) a dvě země v Africe (Alžírsko, Tunisko).

Hof

TÉMA

Pane Bože
díváme se na ty dva malé zlaté kroužky
které si brzy navlékneme na prsty
co všechno znamená
být dál spolu?

myslet v plurálu
otevřít náruč
přijmout druhého
i s jeho minulostí
rodinou
chybami dětmi vztahy pády

snad i
adoptovat rodiče
aby se z tchýně a tchána
stali maminka a tatínek

mít děti
těšit se domů
na večer i na ráno

sdílet
lože auto bankovní účet

podpírat
modlit se
mlčet
unést bolest

být spolu v dobrém i zlém
moci a chtít spolu i zestárnout

to všechno bychom si přáli
a ještě za mnoho dalšího tě Pane Bože
nad těmi zlatými kroužky naší
budoucnosti
prosíme

*modlitba **Lenky Ridzoňové**,
kresba Kateřiny Urbánkové*

Polibek odpovědi

„Na rty líbá ten, kdo dává správné odpovědi.“ (Př 24,26)

Tohle biblické přísloví není sice zrovna typický text pro téma svateb a vztahů, zato má širokou náruč. Původně se týkalo soudů a posuzování a k tomu nezbytně patří otázky a odpovědi (a nemusíme myslet hned na rozvodová řízení). To přísloví mluví k jakýmkoli zásadním životním chvílím. Může promluvit do různých fází života, k lidem různě orientovaným, uzpůsobeným pro vztah, samotu či kontemplativní život v komunitě.

Polibek na rty je symbol blízkosti, spřízněnosti. Může jít o výraz příbuzenství nebo blízkost, která se narodila mezi lidmi bez pokrevního pouta. Za hledáním člověka pro vztah v tom nejširším slova smyslu je touha po duševní spřízněnosti. Alespoň občasnou blízkost druhých potřebujeme snad všichni. A tak dříve nebo později toužíme najít pro sebe tu správnou odpověď na otázky, které pracně formulujeme, klademe a zkoušíme zodpovídat nad partnerstvím, manželstvím nebo jinou formou soužití. Proč, zda vůbec, s kým, jak, kdy? Každé z těchto malých slov obsahuje škálu těch nejbarevnějších možností odpovědí a přidaných otázek. Otázky tvoří košatý strom, hloubíme s nimi svou studnu poznání. Ačkoli na špičku toho stromu nevylezeme ani se nedotkneme dna té studny, snad každý toužíme po občasném polibku na rty. Alespoň ve formě dobré odpovědi na nějakou z našich podstatných otázek.

Na počátku dobré odpovědi je trefná otázka. Má sílu vrženého pohledu, který k polibku vede. Od vnitřního hlubokého tázání je dobré vztahy také začínat. Bez otázek dobře nepoznáme, zda nám ten druhý dává správnou odpověď. Jaké zásadní otázky máte ve své fázi života právě vy? Proč někdo ne a ne najít partnera, i když je to tak fajn člověk? Jak mu pomoci? Má cenu ještě blízký vztah hledat? Nebylo by mu lépe samotnému? A je rozdílnost ve víře nutně kamenem úrazu vztahu? Je víra překážkou/nejdůležitějším pojítkem/posilou/zkouškou manželství? Jak s druhým dál fungovat, když až

v průběhu života odhalíme tolik zásadních rozdílů? Jak nastavit život v partnerství, abych se v něm neutopil, neopustil kvůli druhému tak docela sám sebe? Jak být druhému posilou/zrcadlem/lákavým tajemstvím i bezpečným domovem v nějaké dobré vyváženosti? Kdy do vztahu vstoupit a kdy a jak jej učinit závazným? Co je vlastně láska a jak si zachovat naději?

Polibek je stvrzení vztahu. Stvrzení toho, že pár dobrých odpovědí jsme už od našeho protějšku uslyšeli. Při políbení projevujeme důvěru a v něčem se vydáváme tomu druhému do rukou. Polibek může být však také zrádný a jeho intenzita nemusí vypovídat o kvalitě vztahu. (Také vám vytanul Jidáš, nebo snad Brežněv?) Polibek je vrchol chvíle a rty jsou brána slov. Polibku předchází rozhovor, kladení a zodpovídání otázek. Někdy může být takový rozhovor i beze slov, jako je nakonec i polibek sám. Gesto pomoci, pohled plný touhy, citu a porozumění, pohlázení a objetí, stisk ruky, setřená slza, uvařená káva, která vás doma čeká, to vše může mít podobný význam jako políbení. Správná odpověď na danou chvíli.

Vnímat druhého jako tajemství a výzvu i po letech vztahu dává naději, že to nebudou léta „v tahu“. Bible je plná dobrých příběhů a pro hledání odpovědí všeho druhu se náramně hodí. Ať žijeme sami, nebo s druhým, můžeme nacházet mnohá políbení Boží ve formě dobrých odpovědí na otázky dané chvíle.

Magdaléna Trgalová

Co ti moje víra dá, má milá?

O radostech i strastech vztahu věřícího a nevěřící

Daniela Pince jsem poznal jako účastníka branických mládeží před pěknou řádkou let. Jako vynikajícího muzikanta, jako člověka s citem pro češtinu a především jako diskutéra, hledajícího poctivě svoje postoje. Do značné míry mi reprezentuje vývoj myšlení v branickém sboru, a tak jsem ho rád požádal o rozhovor – k tématu, kde se tento vývoj také zřetelně projevil – v otázce partnerství s nevěřícím.

Když jsi uvažoval o nalezení životní partnerky, jak důležitá byla otázka její víry?

V naivitě teorie jsem myslel, že otázka víry důležitá bude – na jednom křesťanském táboře mi řekli, že jediná správná cesta věřícího je chodit s věřícím. Praxe mě však nakonec přesvědčila, že bychom Pána Boha okrádali o velmi široké pole působnosti, kdybychom mu nedovolili působit ve smíšených (nevěřící + věřící) svazcích.

Věřím, že Bůh má pro každého připravenu unikátní cestu, a nevěřím, že smíšené manželství je principiálně něčím, co ho hněvá.

Cítím však, že pak jsou na můj život křesťana kladeny vyšší nároky – ve smíšeném partnerství svou víru musím střežit bedlivěji, než bych nejspíš musel v křesťanském; i když, vlastně nevím – druhou variantu nemám prožitou (do kostela však chodím sám, modlím se sám a o víře se doma nepobavíme jinak než teoreticky). Dá se ale také říct, že v určitých ohledech mám výhodu. Všechno, čemu věřím, prochází ne vždy příjemným, zato však zdravým ohněm myšlenkových střetů, všechno, co si myslím, musím pečlivě tříbit k uspokojivé formulaci – když jsou ti dva obvykle zajedno, nemají potřebu dobře formulovat své články víry, protože se nějak vlastně vždycky shodnou.

Říkáš „střežit víru“. Co tím myslíš? Máš obavy, že bez opory v rodině může víra snáze vyprchat?

Ano, takové obavy mám. Starostí všedních dní je mnoho, hovorů o víře mezi námi bylo více dřív; teď už o sobě v tomto ohledu nějak všechno víme, navíc manželku nepotkám s Biblí, neřekneme si, že za toto či ono se chceme modlit, nezaslechnu ji hrát na klavír písničku z kostela. Svou víru „střežím“ jen a jen já sám.

Když jsi svou životní partnerku hledal, hrála tvoje víra tedy nějakou roli?

Nejsem si úplně jist. Patrně bych řekl něco ve smyslu, že v křesťanských společenstvích jsem míval pro budoucí životní partnerku otevřenější oči – to se dá dokonce naznačit tak, že první čtyři dívky, o které jsem explicitně stál, z křesťanského prostředí byly. Ale slovo „hledání“ je na můj vkus trochu silné – já jsem v podstatě nikdy nehledal. Já jsem se jen vyskytoval ve společenstvích, kde mi bylo dobře a kde se vyskytovaly také nějaké slečny. A tu a tam se stalo, že jsem po některé zatoužil. Ale protože „lásky si nevybírá“, dopadlo to vcelku nečekaně tak, že moje žena křesťanka není. Je to celé docela náhoda.

Proč ti připadlo, že „právě ona“? Co pro tebe znamenalo, že se v neděli nepotkáváte v kostele?

Prostě jsem se zamiloval – to je jednoduché.

Musím ale říct, že má žena není ateistka, vcelku poctivě se snaží svou cestu „víry“ hledat. A tak jsem ocenil, že se mnou v branickém kostelíku strávila víc než jedny bohoslužby. Možná lze říct, že jsme tam bývali každý jinak – já abych bohoslužby prožil, ona aby si dělala názor na křesťanství a sbor. Ani teď není vyložené protikřesťansky nastavena, je však háklivá na některé naše možné nezdravé projevy, mezi něž

v první řadě staví křesťanskou pýchu (jsme lepší lidé, protože se k sobě chováme lépe než ateisti) a přílišné následování autorit, pro což má slovo ovocnost (pan farář řekl, že nad něčím nebudeme přemýšlet a prostě to tak uděláme).

Byla víra tématem vašich rozhovorů?

Praktický křesťanský život – chození do kostela, modlitba... Řešili jste to nějak?

Velmi. Zejména pak – bolestivě – téma předmanželského sexu; byl jsem v raném náctiletém věku veden (opět na zmíněném křesťanském táboře) k tomu, že je hřích se mu věnovat. A tak jsem si vypěstoval svědomí svědčící proti němu.

Tolerance byla časté téma, v tom, abych chodil do kostela, mi žena nikdy nebránila. Taký jsem si vymyslel takzvané desetiminutovky – na deset minut se zavírám ve svém pokojíčku k modlitbě a nejsem rušen.

Těžko na pouhé toleranci vystavět společný přístup k dětem, ale žena s mým nenásilným vedením našich dětí k věcem víry souhlasila.

Rozhodli jste se spolu žít. Vnímali jste nějaké třetí plochy? Někaké sporné body, se kterými bylo potřeba se vyrovnat?

Další přejatou věcí z onoho tábora (měl a má v mém životě opravdu značný vliv) je učení, že Bůh je první a lidé (byť nejbližší) jsou nejlépe druzí. Tuto rétoriku jsem postupně také obrousil: Bůh je moje nejbližší nebeská osoba, manželka pak nejbližší

pozemská. Pro partnera je hrozně těžké skousnout, že já bych pro něho byl první a on pro mě druhý. Ve smíšeném partnerství je to ale jistě dost typické – někdy si říkám, jestli hrany své víry nezbrušuju trochu moc a jestli pak nevzniká beztvaré věroučné nic. Snažím se bedlivě střežit jádro, na kterém opravdu záleží; zkoumám, co je ideologický nános, který může být odstraněn. Nebývá to snadné. Že je pro partnera něco těžké unést, ještě neznamená, že by to unést neměl – je možné, že dojde ke sporu tak závažnému, v němž budou jen dvě možná východiska: buď utrpí jádro víry věřícího, nebo nevěřící partner půjde proti svému přesvědčení a ustoupí, byť nesouhlasí. Ještě jsme se však do situace, která nenabízí zdravý kompromis, pokud vím, nedostali.

Tvoje manželka si sice (ne)náboženské přesvědčení ponechala, ale našla si v křesťanství něco, co je jí blízké, sympatické?

To úplně nevím. Vím, že jí velmi konvenuje civilní osobnost našeho pana faráře, vím, že ve sboru navázala některé pěkné vztahy. Myslím, že oceňuje evangelickou snahu mít věci promyšlené a zanalyzované a být upřímný sám k sobě a neplout s davem. Tuto snahu samozřejmě každý evangelík nevykazuje.

Co vaše svatba? Byla vůbec alternativa „svatby na radnici“? Jak vzpomínáš na předmanželskou přípravu a vlastní obřad – co pomohlo a co třeba mohlo být jinak?

Vzhledem k ženině „něcismu“ jsme o svatbě na radnici v podstatě neuvažovali – žena v dětství dokonce byla pokřtěna a za dobu našeho chození si k branickému kostelíku a jeho společenství vypěstovala opatrně pozitivní vztah. O předmanželské přípravě a paní faráře, která ji s námi vedla a která nás pak i oddávala, by jistě barvitě má žena povyprávěla; bylo to pro ni psychicky náročné.

Obřad sám pak v podání paní farářky nebyl jen hezký, možná v danou slavnostní chvíli žádoucí povídání – bylo to opravdu kázání natvrdo, které stavělo nad naše budoucí smíšené manželství ►

určitý otazník. Zpětně to kázání hodnotíme jako opravdu příliš „kázací“ – asi bychom dali přednost něčemu po duši víc hladícímu; skoro až pobouřené reakce příbuzných hlavně z ženy strany nám dojem z obřadu (a potažmo celé svatby) pokazily.

**Přinesly do vztahu nějakou změnu děti?
Co jejich křest? Jak plánujete jejich účast
ve sborovém dění?**

Musím podotknout, že už po zasnoubení jsme se o eventuálních dětech domluvili tak, že žena ode mě přijme jejich nenásilné vedení k věcem víry (jak jsem už říkal) – toho dokladem budiž ženou podpořené představení obou našich dětí branickému sboru. Ovšem nikoli křest.

Chceme, aby děti k svému pokřtění došly samy, formovány zejména mým příkladem života a boje víry. A proti tomu, že se mnou děti do kostela chodí, manželka neprotestuje – tady jistě pomáhá to, že ví, jak a co se v kostele děje a spoustu lidí tam zná, dokonce se s mnohými přátelí.

**A na závěr – vidíš u sebe nějaký
názorový vývoj? Změnu v postojích
oproti tomu, jak to bylo na začátku?**

Ano, dobrá otázka. Opět bych to vyjádřil na

podkladě střetu naivity teorie s realitou praxe. V úvodu jsem mluvil o tom, že bychom Bohu zmenšovali prostor, kdybychom ho nepustili

do smíšených svazků. Jako naivní teoretik bych řekl, že to jediné správné je mít jakožto křesťan za ženu křesťanku. Jako praktik-realista prohlašuji, že to není jediná možnost, jak žít bohudíky. V tom je ten můj posun. A doufám, že můj realismus není hříšný. Pán, kterého se bojím, mi to pak všechno vysvětlí.

Jaroslav Pechar, foto: archiv respondenta

ANKETA

Předmanželská příprava je individuální proces

Předmanželská příprava představuje důležitý předstupeň před samotným uzavřením církevního sňatku. Zajímalo nás, jaká je praxe při přípravě snoubenců v různých církvích. Oslovili jsme proto jejich zástupce, kterým jsme položili tytéž otázky:

1. Jak předmanželská příprava probíhá, jak dlouho (ideálně) trvá a co je její cíl?

2. Narazíte někdy se snoubenci na nějaký zádrhel? Jak v takovém případě postupujete?
3. Liší se v něčem příprava smíšených párů (tj. je-li jen jeden ze snoubenců člen vaší církve), a pokud ano, jak?
4. Za jaké situace byste odmítli snoubence oddat?
5. Proměňují se nějakým způsobem potřeby či přístup snoubenců ohledně svatební přípravy?

1. V Církvi bratrské je absolvování přípravy na manželství povinné a je dáno Řádem správy CB. Není však přesně stanoveno, jak a jak dlouho má probíhat. Odbor pro manželství a rodinu nabízí čtyři možné přípravy, ale pokud má kazatel či sbor přípravu svou, není jimi vázán. Doporučujeme, aby příprava byla co nejvíce praktická, teorii se lze dočíst v dostupné kvalitní literatuře. Klademe důraz, aby přípravu vedl manželský pár, ne pouze např. sám kazatel.

Uvědomujeme si, že snoubenci už „předmanželskou přípravu“ absolvovali ve svých rodinách, tj. příkladem rodin, ze kterých vyšli, někdy to byla příprava skvělá, jindy velmi bolestná. Několik setkání s připravujícím se párem nemůže tuto rodinnou přípravu nahradit. Je však třeba projít všechny oblasti manželského života a na konec i samotnou přípravu na svatební obřad.

2. Obecně platí, jak učil psycholog Jaro Krivohlavý, že manželé mají být k sobě přiměřeni. Když vstupují do manželství lidé z velmi odlišných sociálních skupin, konfesně rozdílní, kulturně výrazně odlišní, také vzděláním nebo i věkem velmi nepřiměřeni, mluvili bychom o nesnázích z toho pramenících otevřeně. Dnes může být samozřejmě velký problém, když by jeden z páru byl v exekuci. Samozřejmě zádrhelem by mohl být zdravotní stav (zvláště psychické onemocnění), který by měl na vztah výrazný dopad, i o tom bychom museli jasně hovořit.

Ale v zásadě platí, že odpovědnost za manželství mají v prvé řadě snoubenci, nikoli církev nebo oddávající kazatel.

3. Neliší, jen je třeba vést oba snoubence k tomu, aby si závčas ujasnili, do které církve budou chodit, kde budou duchovně vedeny jejich případné děti atp.

4. Kdyby dopředu kalkulovali s rozvodem, kdyby pro ně církev byla jen lepším místem než radnice, kdyby pro ně křesťanství nic neznamenal, kdyby nechtěli absolvovat přípravu, kde se hovoří o křesťanských základech manželství, kdyby zjevně jeden

z páru vykazoval silné projevy různých závislostí (např. na alkoholu), kdyby se ukázalo, že jeden z páru vykazuje zjevné psychopatické sklony atp. Odmítnutí sňatku se však neděje vůbec často a nejsou na to žádné směrnice.

5. To je dáno spíše jednotlivými páry než dnešní kulturou. V zásadě všechny stejně zajímají základní potřeby toho druhého, baví je definovat si své rozdíly, určitě se všichni potřebují učit základům komunikace atp.

Bronislav Matulík, kazatel Církve bratrské, Praha

1. Obvykle se jedná o několik měsíců trvající vzájemný kontakt a komunikaci (které pak začasť pokračují i po svatbě), nejdůležitější je ovšem série tří až čtyř setkání s párem. Setkání ideálně probíhají průběžně od chvíle, kdy mě pár osloví, do svatby samotné – tedy třeba jedenkrát za měsíc či dva. Situaci úplně neprospívá, když mě pár osloví těsně před svatbou a na setkání je třeba spěchat.

Cílem přípravy je poznat se trochu navzájem, mluvit nejen o svatbě, ale i o manželství, dotknout se (ne vždy příjemných) témat, která s partnerským soužitím souvisejí, seznámit snoubence s průběhem obřadu, číst společně Bibli a mluvit o tom, čím může být inspi- ►

rativní, pracovat na znění manželského slibu a porozumění jeho významu.

2. Ano. Postup je v takovém případě různý, dle povahy zádrhelu. Podrobnosti vynechávám, byly mi obvykle sděleny důvěrně.

3. Potkávám častěji páry úplně necírkevní či k některé církvi příslušné formálně. Pokud je už pár smíšený, ať je jeden ze snoubenců členem jakékoliv církve, mluvíme o tom, co to znamená pro pár, rodinný život, kde mohou být úskalí a vznikat třetí plochy... Je-li jeden ze snoubenců člen sboru či církve, kde žiju i já, snažím se dát si veliký pozor na insiderské vtípky, nesrozumitelné poznámky, explicitně církevní slovník vůbec.

4. Pokud bych nabyla dojmu, že jeden ze snoubenců sňatek neuzavírá dobrovolně, ať už by šlo o tlak partnera, rodiny, finanční tíseň atd. Podobně bych byla na rozpacích, kdyby se zdálo, že je manželství uzavíráno ryze účelově.

5. Čím dál častěji přicházejí právě proto, že o přípravu stojí, reagují vděčně a jsou spíš otevření než nedůvěřivě ostražití, není potřeba tolik vysvětlovat, proč na přípravě trvám. Možná je za tím zkušenost někoho z přátel, možná jiné naladění alespoň některých párů.

Alexandra Jacobea,

farářka Českobratrské církve evangelické, Brno

1. Průběh a délka se liší v jednotlivých místních církvích. Někteří snoubenci preferují přípravu zhustit do relativně krátké doby, např. dvou víkendů, jiní si chtějí jednotlivá setkání rozložit v čase. Obvykle jde o sedm až osm schůzek, část setkání vede duchovní, část manželský pár, případně nějaký odborník na partnerské vztahy, psycholog apod. V akademické farnosti Olomouc nabízíme přípravu individuální i skupinové, snažíme se vyjít vstříc specifické situaci snoubenců. Polovinu setkání mívají manželské páry, kteří mohou na rozdíl od kněze-celibátníka sdílet vlastní zkušenosti.

2. Jistě, občas na nějaký zádrhel narazíme. Řešení se hledá podle konkrétní situace. Například se ukáže, že snoubenci míří ke svatbě jen kvůli tomu, že už počali dítě. V takových situacích bývám bdělejší a snažím se je přimět k tomu, aby se zachovali čestně, ale ne bezhlavě. Stává se i to, že se pár během přípravy rozejde, a já si jako duchovní oddechnu, protože mám o tom vztahu velké pochybnosti. K takovému rozhodnutí ale musí přijít snoubenci sami, kněz musí respektovat jejich svobodu. I když se přiznávám, že někdy aspoň různými úskoky oddaluji termín svatby, abych danému páru vytvořil více prostoru pro rozlišování a zralou volbu.

3. Nijak zásadně, vždy je na místě vzít v potaz konkrétní situaci smíšeného páru. Kde je vzájemná tolerance, mohou být rozdíly obohacením, nikoli překážkou. I když platí, že čím více mají oba v páru společného, tím větší je „závdavek“ pro budoucí stabilní vztah.

4. Tam, kde by se moje pochybnosti o daném vztahu blížily jistotě nebo kde bych rozpoznal zřetelné a silné překážky, jež by i tak bránily trvalému svazku. Mám na mysli takovou situaci, když například někdo zjevně vstupuje do manželství s velkou nejistotou a nesvobodně, cítí se k tomu přinucen pod tlakem okolností či ještě hůře pod tlakem příbuzných či známých, nebo když je nezralý či nepřičetný, když nemyslí manželský svazek vážně a nechce v něm vytrvat. Obvykle se ale v takové situaci snažím snoubence přivést k tomu, aby sami udělali dobré rozhodnutí – je to přece jen jejich život a musí za něj převzít odpovědnost.

5. Zdá se mi, že je třeba stále více přípravu přizpůsobovat rozmanitosti situací. Nakolik je to v mých silách, snažím se snoubencům vyjít vstříc. Osobně se snažím stále více spíše provázet než vést...

Jan Regner,

římskokatolický kněz, Olomouc

připravila Adéla Rozbořilová, foto: Benfoto

Láska mezi náboženstvími

Kulturní vzdálenost nemusí stát v cestě krásnému manželství

Podle všeobecné deklarace lidských práv mají plnoleté ženy i plnoletí muži právo uzavírat sňatek a zakládat rodinu bez jakéhokoliv omezení z rasových, národnostních nebo náboženských důvodů. Exogamie neboli výběr manželských partnerů mimo vlastní skupinu je z mnoha důvodů výhodná – brání incestu, který je tabu snad ve všech kulturách, a následné degeneraci, pomáhá překračovat myšlenkové i kulturní hranice a stmělovat společnost.

Jednotlivá náboženství ovšem projevují často přesně opačné ideály – touží po nábožensky homogenních rodinách, které snadno předávají stejnou víru také svým dětem. Pro některá náboženství je výběr životního partnera mimo vlastní komunitu tabu – a kdo se takto proviní, zažije vyloučení ze společnosti i z vlastní rodiny a stává se černou ovcí, s níž se nikdo nebaví, tedy kromě jiných černých ovcí, kterých tento přístup produkuje nemálo. Nábožensky smíšené páry mizí většinou do anonymity velkoměst, kde se o člověka nikdo nezajímá. Vyvrženost z vlastní rodiny ovšem bolí stejně.

Na pomyslné škále jsou nejprísnejší náboženství ta, která vůbec neumožňují sňatek s příslušníky jiných náboženství – a současně k tomuto náboženství ani není možné přistoupit. Patří k nim například náboženství drúzů, jezídů a také mnoho tradičních směrů v indických náboženstvích, které navíc neumožňují ani sňatek mimo vlastní kastu. Přísně endogamická pravidla platí také u ortodoxních židů. Láska s příslušníky některých náboženských směrů může být hluboká, ale nese s sebou různá úskalí.

Trochu lepší, i když poněkud nevyvážená je situace při sňatku s muslimem – muslimští muži si mohou brát ženy, pocházející z náboženství knihy (křesťanky, židovky a mandejky). Opačný vztah – sňatek muslimské ženy s nemuslimským mužem – je možný, pouze pokud tento

konvertuje, alespoň formálně, k islámu. V rámci rozsáhlého islámského světa jsou ovšem velké rozdíly – konzervativní extrém najdeme v Iránu a Saúdské Arábii, liberální v Albánii a některých částech Turecka.

Delikátní bývá otázka náboženské příslušnosti dětí ze smíšených rodin. V islámu se předává náboženství po otci, v židovství po matce, takže izraelské děti ze smíšených manželství občas hrdě hlásí: „Jsem současně žid i muslim!“ Pro strážce pravověří ovšem tato zdvojená náboženská identita také představuje problém.

Když se však podíváme na křesťanské dějiny, platily dlouhou dobu podobně přísné zákony také v našich řadách – křesťané si nesměli brát „pohany“ – židy, muslimy, volnomyšlenkáře ani příslušníky jiných církví, přestože apoštol Pavel doporučoval smíšená manželství nerozvádět: „Má-li někdo z bratří ženu nevěřící a ona je ochotna s ním zůstat, ať ji neopouští. A má-li žena muže nevěřícího a on je ochoten s ní zůstat, ať ho neopouští. Nevěřící muž je totiž posvěcen manželstvím s věřící ženou a nevěřící žena manželstvím s věřícím mužem, jinak by vaše děti byly nečisté; jsou však přece svaté!“ (1 K 7,12–14). Ještě v polovině 18. ▶

století zabránil Fridrich Veliký upálení manželky bosenského důstojníka pruské armády, o něž usilovala protestantská konzistoř se zdůvodněním, že se jedná o hrdelní zločin smilstva s pohanem.

V otázce posuzování smíšených sňatků dochází k vývoji jen velmi pomalu – v 19. století ještě bylo zvykem, že ve smíšených manželstvích platily pro výchovu dětí přísná pravidla. V případě katolického otce byly děti vychovávány katolicky, v případě evangelického prošli synové evangelickou výchovou a dcery katolickou. Kolik si přitom takto vychovávané děti uchovaly osobní víry, není zřejmé. Autor těchto řádek sám vzpomíná na to, jak byl při konfirmačním cvičení varován před směřováním lásky mimo vlastní řady. Některé sňatky evangelických farářů s katolíčkami řešily před pár desetiletími dokonce synody.

Čas však oponou trhnul a žijeme v mnohem pestřejším světě než před pár desetiletími – a přes všechny změny láska stále kvete. Nedá si poroučet – a to je dobře, protože kdyby byla příliš poslušná, nejen, že bychom nezažili v životě skoro žádné dobrodružství a drama, ale lidstvo by nejspíše vyhynulo.

Když se podíváme do Bible, najdeme první manželství již na jejich prvních stránkách – Eva s Adamem v rajské zahradě se mají rádi v době, kdy ještě žádné náboženství neexistuje. Láska je tedy něco, čeho jsou schopni skoro všichni lidé. A proto dobrá manželství najdeme ve všech náboženstvích i mezi lidmi tzv. nevěřícími. Evangelici se nebojí oddávat i smíšené páry, ba i takové, v nichž ani jeden není člen evangelické církve. Hlavním smyslem manželství je totiž láska mezi manželi – a tu mohou páry z různých kulturních a náboženských okruhů realizovat stejně dobře jako homogenní dvojice. Církevní příslušnost a kulturní tradice jsou důležité, ale nejdůležitější základ pro dobré manželství je povaha lidí, kteří do něj vstupují, a jejich ochota dále na svém vztahu pracovat tak, jak si při svatbě slíbili – vytrvat ve své lásce, být si věrni a odpouštět si.

Reformace s sebou přinesla jednu z prvních sexuálních revolucí. Martin Luther, bývalý mnich, si vzal bývalou jeptišku Kateřinu z Bory. Mnoho

přátel to šokovalo, nepřátelé zuřili. Někteří předpovídali, že se jim za trest narodí antikrist či dvojhlavé dítě. Realita však byla zcela jiná. Z lásky manželů Lutherových vzešlo šest dětí, z nichž čtyři se dožily dospělosti. Spolek Lutheridů, tělesných potomků reformátora, odhaduje, že v současnosti je počet Lutherových prapravnuků a prapravnuců kolem 10 000. Protože Martin s Kateřinou překročili společenské tabu a přitakali své lásce, naplnili svět lutheridy!

Lutherův příklad může také dodat odvalu k tomu nebát se i v lásce překročit obvyklé hranice. Jako farář pro menšiny se setkávám s překračováním hranic všemi směry, oddávám velmi různé páry. Jen zcela výjimečně jsou nábožensky evangelicko-evangelické. Častěji jsou to páry evangelicko-katolické, katolicko-katolické, pravoslavně-ateistické, křesťansko-židovské, křesťansko-muslimské a podobně. Každému páru věnuji při předsvatební přípravě poměrně dost času. Většina párů, které si přejí evangelickou svatbu, ochotně přijímá také obvyklou křesťanskou liturgii s modlitbami a požehnáním, a ukazují tak, že opravdu touží po Božím požehnání. Některé páry vnášejí kousek vlastní tradice – například židovských sedm požehnání novomanželům či muslimskou modlitbu 1. sůry Koránu. V některých případech je na přání snoubenců jejich svatba nábožensky dosti zdrženlivá a civilní – i to ovšem hodnotím pozitivně, protože důležitá součást manželství i víry je pravdivost. Jindy jde o projev jistých obav z reakce nábožensky a kulturně vzdálených rodin – což jsem zažil například při svatbě nevěsty z tradičně katolické rodiny z Moravy a ženicha z muslimské rodiny z Bosny či při svatbě sekularizovaného českého ženicha s nevěstou z velmi tradiční vietnamské rodiny.

Můj kontakt s novomanželi ovšem svatbou nekončí, nýbrž spíše začíná – 2x ročně všem bývalým snoubencům píšu a s mnohými udržuju dlouholetý kontakt. Potvrzuji si přitom zkušenost, že i lidé z nábožensky a kulturně velmi vzdáleného prostředí dokážou žít v krásném manželství.

Mikuláš Vymětal, celocírkevní farář

pro menšiny, foto: archiv Mikuláše Vymětala

OTÁZKA NA TĚLO

Jak moc je (bylo) pro vás důležité, aby váš partner byl věřící, případně dokonce ze stejné církve?

Vždycky jsem chtěla za muže faráře, takže to, aby byl věřící, by se docela hodilo...

Marta Sedláčková, farářka ČCE

Společná víra nebo světonázor pojí lidi dohromady a může to být základ fungujícího vztahu, ale nemyslím si, že by to pro mě byl nějaký rozhodující faktor. V lásce je vztah mezi dvěma lidmi důležitější než jejich vztah k církvi. Vždy mezi nimi bude spousta rozdílů a víra může být jeden z nich, ale láska by přece tyto rozdíly měla překonat. Nesmí ovšem chybět respekt a pochopení k vyznání či přesvědčení partnera. Přijímám toho druhého rozdílům navzdory, nemusí se měnit. Miluji-li, musím být ochoten překonat všechna „ale“.

Jan Kolínský, student

Je pro mě podstatné společné hodnoty, přátele, názory se svou manželkou a dětmi sdílet. Víra je v tomto ohledu neodmyslitelná a naše zakotvení v ČCE podstatné. Manželku jsem našel (nebo spíš ona mne) díky církevním setkáním mládeže a jsem za to vděčný. Myslím, že partnerství lidí z rozdílných prostředí (věřící/nevěřící, rozdílné církve) mohou přinášet celou řadu sporů a nedorozumění jak při společném soužití, tak např. při výchově dětí.

Jan Fencí, kurátor sboru ČCE

Vyrostla jsem v tradiční evangelické rodině a rodiče mi vštepovali, že partnera pro život je dobré hledat právě v církvi, a raději v protestantském prostředí než u katolíků. Dnes, s odstupem 35 let, však vím, že nejdůležitější pro partnerský vztah není příslušnost k církvi, ale sdílení. Víra v Boha, která se opírá o bázeň Boží, se stává sjednocujícím prvkem, roste v čtení Bible, při modlitbách

a ve společenství. Když se to podaří, manželství dostává přesah v požehnání pro děti, okolí a sbor. Jít životem společným směrem stojí velké úsilí a zároveň je to velká milost Boží.

Daniela Chladilová, pastorační pracovnice

Vzpomínám si, že v době, kdy jsem si začínal hledat partnerku, to pro mě moc důležité nebylo a rozhodně jsem se v seznamování neomezoval jen na církevní kruhy. Chtěl jsem, abychom spolu hlavně sdíleli některé hodnoty a přístup k životu. Ukázalo se ale, že křesťan takového partnera

najde mezi nevěřícími jen obtížně. Dnes si nedokážu představit, že bych víru nemohl se svojí manželkou sdílet. Příslušnost partnerů ke stejné církvi mi připadá praktická, nicméně pro život a předání víry ji nepovažuji za nezbytnou.

Jakub Rozbořil, fyzik a presbyter

Důležité to pro mě je, a pokusím se vám to vysvětlit na příkladu pevného provazu. Provaz, který je spleten ze dvou, se snadno rozmotá, ale provaz spletený ze tří je pevný a stálý stejně jako dva lidé (pár) a Bůh.

Natálie Urbánková

SYNODNÍ RADA

Ze zasedání synodní rady 20. 4. , 4. 5. a 18. 5. vybíráme

Sbory a pracovníci

Synodní rada uděluje Davidu Najbrtovi dispens od setrvání na místě faráře ve sboru v Břeclavi do konce doby jeho povolání, tj. do 31. 8. 2022.

SR jmenuje br. Jana Satkeho za faráře v Přešticích na období od 1. 9. 2021 do 31. 8. 2024 na plný pracovní úvazek. Toto jmenování nahrazuje volbu sborovým shromážděním, která se již konat nebude.

SR potvrzuje volbu Venduly Glancové za farářku sboru ve Hvozdnici na období od 1. 6. 2021 do 31. 5. 2024 na pracovní úvazek ve výši 70 %.

SR jmenuje Dalibora Antalíka na místo faráře sboru v Praze 1-Starém Městě na pracovní úvazek ve výši 75 % na období od 1. 10. 2021 do 30. 9. 2022. Toto jmenování nahrazuje volbu sborovým shromážděním, která se již konat nebude.

SR jmenuje Ludvíka Korpu za faráře sboru v Plzni – západním sboru na období od 1. 9. 2021 do 31. 7. 2025 na plný pracovní úvazek. Toto jmenování nahrazuje volbu sborovým shromážděním, která se již konat nebude.

SR jmenuje Františka Plecháčka za faráře sboru v Bukovce na období od 1. 11. 2021 do 31. 10. 2026 na plný pracovní

úvazek. Toto jmenování nahrazuje volbu sborovým shromážděním, která se již konat nebude.

SR jmenuje Ondřeje Koláře za faráře sboru v Praze-Kobylisích na období od 1. 12. 2021 do 30. 11. 2026 na plný pracovní úvazek. Toto jmenování nahrazuje volbu sborovým shromážděním, která se již konat nebude.

SR zřizuje místo pastoračního pracovníka ve sboru v Soběhrdech od 1. 6. 2021 na pracovní úvazek ve výši 25 % a zároveň pověřuje sestru Šárku Grauovou jako pastorační pracovníci v tomto sboru na období od 1. 6. 2021 do 31. 12. 2022 na schválenou výši pracovního úvazku.

SR potvrzuje volbu Christofa Langeho za faráře sboru v Táboře na období od 1. 10. 2021 do 31. 12. 2027 na pracovní úvazek ve výši 50 %.

SR zřizuje místo pastoračního pracovníka ve sboru Střítež nad Bečvou od 1. 9. 2021 na poloviční pracovní úvazek. Zároveň na tuto pozici pověřuje Janu Peřtovou, a to na období od 1. 9. 2021 do 31. 8. 2022.

SR uděluje Kateřině Vojkůvkové osvědčení o způsobilosti k ordinované službě výpomocného kazatele z řad ostatních členů církve.

SR souhlasí s prodloužením jmenování Filipa Susy nemocničním kaplanem v Krajské nemocnici Liberec od 5. 10. 2021 do 4. 10. 2025.

SR souhlasí s ukončením zaměstnaneckého poměru Anny Marie Fikejšové, pastorační pracovnice ve sboru Brno II, dohodou ke dni 15. 5. 2021.

SR schvaluje směrnici o krizové komunikaci v ČCE a etický kodex ČCE pro organizaci pobytových akcí. SR souhlasí s odložením vzniku krizové linky pro oběti sexuálního zneužívání do doby, než se vyjasní právní aspekty a proces pro podání pastýřským radám. SR se setká s navrženou krizovou interventkou s cílem dohodnout rámcovou spolupráci.

Hospodářské věci – vnitřní

Vzhledem k nejisté perspektivě možnosti výstavby nové budovy EA Praha byla prověřována možnost hledání prostor vhodných pro další provozování školy na základě nájemního vztahu. Na základě konzultací bylo rozhodnuto o vyhledávání vhodných tipů na základě aktivně formulované poptávky. Synodní rada souhlasí s rozesláním dopisů, informujících o poptávaných prostorech pro EA Praha všem městským částem na území Prahy, s výjimkou Prahy 4, Prahy 7 a Prahy 12, a zároveň všem pražským sborům ČCE.

SR bere na vědomí odstoupení Miroslava Maňáka z funkce člena dozorčí rady ČCE Reality, a. s. ke dni 21. 4. 2021.

Ekumenické vztahy

Celosvětová sbírka GAW (Gustav-Adolf-Werk) je letos určena na zmírnění dopadů pandemie v některých oblastech světa (Venezuela, Libanon ad.). Synodní rada uvolňuje pro tyto účely částku ve výši 800 € z fondu sociální a charitativní pomoci.

Proběhlo setkání členských církví WCRC (Světový svaz reformovaných církví)

v Evropě. Konalo se online, za ČCE se zúčastnil Pavel Hanych. Hlavním tématem bylo ohlédnutí za aktivitami WCRC a vliv pandemie na ně.

Evangelická akademie

Synodní rada jmenuje od 1. 9. 2021 za členy rady ŠPO EA Náchod Mgr. Marka Bártu a Mgr. Lukáše Holuba na dobu pět let. Zároveň SR souhlasí s prodloužením jmenování Radima Žárského školním kaplanem na Evangelické akademii Náchod, a to od 1. 9. 2021 do 31. 8. 2025.

Výchova mládeže

Synodní rada jmenuje do celocírkevního odboru mládeže s funkčním obdobím od listopadu 2021 tyto osoby, zvolené celocírkevní poradou zástupců mládeže ze seniorátů: Dominika Bláhu, Zuzanu Férovou, Alexandru Jacobea, Damaris Kopeckou, Jana Lavického, Karla Müllera, Emu Pospíšilovou, Kryštofa Sojku a Martu Židkovou; a tyto náhradníky: Alenu Zapletalovou, Jakuba Trusinu, Aleše Rosického, Jakuba Pavlúse. Zároveň SR zve stávající COM k setkání 4. 10. 2021.

Rekreační střediska

Synodní rada ustanovuje Jaroslava Lacinu správcem Evangelického střediska v Chotěboři, pracovní úvazek je sjednán od 15. 5. 2021. SR jmenuje s platností k 1. 6. 2021 nového člena kuratoria ES v Chotěboři br. Lukáše Černého.

Financování církve

Ústřední církevní kancelář požádala o povolení k veřejné sbírce. Žádosti bylo vyhověno a povolení Magistrátem hl. m. Prahy uděleno. Sbírka je koncipována tak, aby bylo možno sbírat finance na různé účely, každá „podsbírka“ bude mít vlastní variabilní symbol. SR schvaluje, aby příspěvky, které budou zaslány ►

na účet veřejné sbírky bez variabilního symbolu, byly připsány ve prospěch nového zpěvníku.

FINANCE

Povinnosti při správě majetku sboru

Církev si je vědoma, že správa majetku není jednoduchá věc. Již před sedmi lety zřídila investiční výbor (jako poradní orgán synodní rady), který řídí správu majetku personálního fondu. Přitom však vykonává další činnost, zejména radí ústřední církevní kanceláři při finančních transakcích a majetkových otázkách. A je zde také pro sbory. Mnohé z nich však nevědí, že při investování svého majetku do investičních nástrojů musí dodržovat pravidla, schválená synodem, a že tedy mají své záměry s investičním výborem konzultovat.

Dovolujeme si proto na tuto povinnost upozornit. Komunikace s investičním výborem může přinést také výhody – minimálně v posouzení rizika uložení prostředků sboru, ale zejména v nabídce nástrojů, u nichž není třeba platit vstupní poplatky (na rozdíl od podílových listů fondů, jež nakoupíte od investičních zprostředkovatelů). Pokud máte zájem o bližší informace, navštivte www.ustredicce.cz a prohlédněte si oddíl Investice.

Jedním ze subjektů ve správě investičního výboru jsou ČCE Reality, které vlastní aktuálně 1100 ha zemědělské půdy po celé republice. Tuto půdu průběžně nakupují a propachtovávají zemědělcům. Je možné o pacht projevit svůj zájem – za srovnatelných podmínek bude upřednostněn člen sboru, který by měl zájem na půdě hospodařit. Kontakt: www.ccereality.cz.

Jan Matějka

REDAKCE

Evangelická akademie - omluva

V Českém bratru 4/2021 jsme v rubrice Nástěnka uvedli špatné jméno nového ředitele pražské Bratrské školy. Je jím pan Rostislav Konopek. Za toto nedopatření se bratru Konopkovi i Evangelické akademii jménem redakce časopisu omlouváme.

EVANGELICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Výběrové řízení na akademického pracovníka

Děkan Evangelické teologické fakulty Univerzity Karlovy vypisuje výběrové řízení na místo odborné asistentky / odborného asistenta pro studijní program Sociální a pastorační práce; čas-
tečný úvazek 0,2.

Požadavky:

- vzdělání, praxe a publikační činnost v oboru sociální práce
- Ph.D.
- odborné zaměření na dluhové poradenství a sociálně ekologickou problematiku výhodou
- zkušenosti z práce v církvi výhodou

Náplň práce:

- výuka v uvedeném programu, v profilových a volitelných předmětech
- vedení bakalářských prací
- vědecká, výzkumná a publikační činnost

Nástup od 1. září 2021 (nebo dle dohody).

Mzdové zařazení podle vnitřního mzdového předpisu Univerzity Karlovy.

Písemnou přihlášku s vlastnoručním podpisem spolu se strukturovaným profesním životopisem, s doklady o vzdělání a kvalifikaci, s přehledem vědecké a publikační činnosti a písemným souhlasem s využitím osobních údajů pro účely výběrového řízení (dle zákona č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů) zasílejte na adresu: UK ETF, pošt. příhr. 529, 115 55 Praha 1-Nové Město nejpozději do 15. 6. 2021.

Datová schránka ID: pijjab4

podatelna@etf.cuni.cz **Eva Svobodová**

OZNÁMENÍ

FS Nosislav hledá faráře

Farní sbor v Nosislavi hledá faráře na plný úvazek. Kontakt: vladimir.lukl@post.cz nebo telefon 721866861

Nabídka bytu k pronájmu

Církev bratrská v Berouně nabízí na dva roky k pronájmu menší RD (2+1) s velkou zahradou, na klidném a atraktivním místě v centru města, za nekomerční nájem, s dobrou dostupností do Prahy (30 minut autobusem na Nové Butovice). Cena dohodu. Vyhlížíme rodinu, která by se zapojila do života našeho sboru a nevadily by jí příležitostné sborové aktivity na přilehlé zahradě (1x týdně dorost, cca 4x za rok další sborová akce). Kontakt: David Kašper, 605222693, kasperdavid@gmail.com

Nabídka bytu k pronájmu

Evangelický sbor v Novém Městě na Moravě nabízí k pronájmu kompletně zrekonstruovaný byt 2+1 (71 m²) v prvním patře sborového domu v Bystřici nad Pernštejnem – možnost užívání zahrady a garáže, sklepu a půdy. Byt se zařízenou kuchyní – linkou, ledničkou, myčkou a sporákem.

Nastěhování možné ihned, výhodou vstřícný přístup ke sboru a jeho životu. Zvýhodněná cena nájemného 10 tisíc Kč měsíčně (+ energie).

Seznámení

Hledám muže 60–75 let s odvahou a nadějí. Mám různé zájmy, např. přírodu, historii, zvířata, četbu, houby, kulturu; a ráda vařím. Nejř. Poděbradský nebo Chrudimský seniorát nebo Praha. Osobní setkání. Tel.: 739968234.

Nabídka studentského bydlení

Nabízíme bydlení pro studenty ve dvoulůžkových pokojích ve sborovém domě v Praze 3 na Jarově. Dva pokoje mají vlastní koupelnu, WC je společné pro šest lidí, kuchyňka společná pro čtyři. Jeden pokoj je dvoulůžkový apartmán s vlastní kuchyňkou. Místa jsou volná od července 2021. Účast na sborovém životě vítána. Cena: 3600, resp. 4100 (za apartmán) Kč/měsíc. Kontakt: lenka.ridzonova@email.cz; tel. 605081279

UPOUTÁVKA

Písně hvězdných poutí

Další sbírku poezie, tentokrát s názvem *Písně hvězdných poutí*, vydává hudebník Marek Šlechta. „Když jsem zvažoval, jak sdělit své zkušenosti z vnímání a prožívání hudby, nepřišel jsem na lepší útvar než poezii,“ uvádí v předmluvě. Rozmanité básně opět doplnila svými ilustracemi Eva Hrubá. Součástí sbírky je také CD *Tanec varhan ve vektoru naděje*. Skladby Marka Šlechty na varhany hraje Linda Sitková.

Marek Šlechta: Písně hvězdných poutí.

Kampe 2021, 79 stran + CD.

ARo

MLÁDEŽ

synchronicita

foto: ARo

Odkud vycházím a kam se mohu vždycky vrátit

Rodina. Stůl, kolem kterého jíme, zpíváme, povídáme si. Střecha, pod kterou odpočíváme, tvoříme, hrajeme si, smějeme se, sdílíme trápení (a někdy si lezeme na nervy). Prostředí, z něhož pocházíme. Rodiče. Sourozenci, prarodiče. I ti, kteří žili dlouho před námi a známe je z vyprávění. A strýčkové a tety, bratránci a sestřenice. Bohatství vztahů, vlivů, příběhů. Některé příběhy mluví jasně, jsou povzbudivé i zavazující. Jiné mohou být obestřeny tajemstvím, moc se o nich nemluví. Ale i ty sem patří a mohou skrývat moudrost.

To vše mě napadá, když se řekne rodina. Přitom si ji nevybírám. Rodím se do ní. V rodině k sobě patříme a budeme patřit. I když není vždycky jednoduché domluvit se, srovnat se mezi sebou, najít si své místo. Je dobré, když se setkáváme s nasloucháním a s pochopením blízkých, když hledáme sami sebe a svou cestu. Je dobře, že jsme součástí dalších příběhů, i když každý musíme jít svou cestou.

Když se podíváme do Bible a čteme jednotlivé příběhy, rodinné zázemí má velkou váhu. Přitom to nejsou příběhy ideálních vztahů: Už u prvních bratrů (Abela a Kaina) narazíme na žárlivost, která se docela vymkne. Mezi rodiči a dětmi to v Bibli také nebývá ideální – v příběhu praotců najdeme nadřezávání, lež, manipulaci (např. příběhy Jákoba).

Mezi manželi to není vždy harmonické – Abraham svou ženu v Egyptě zapře a Jóbovi v trápení jeho žena neřekne nic moc pěkného. Ale přestože jsou příběhy tak pravdivé, prostupuje jimi světlo. Přichází odpuštění, děje se smíření. Protože je o koho se opřít. Když parafrázujeme Josefova slova k bratrům závěrem, pak ty pravdivé příběhy nechají nakonec projevit tu věrnou moc, která dokáže proměnit zlé v dobré.

Příbuzný termín k pojmu rodina je domov. Místo, odkud vycházíme a kam se vracíme. Celá Bible začíná hebrejským písmenkem *bét*, což znamená dům. Písmenko vypadá takto:

Tři linie znaku ukazují funkci domova i víry v Hospodina: pevná půda pod nohama, jistota v zádech, ochrana nad hlavou. A neméně důležité: Jedna stěna chybí (okno? dveře?). Domov není vězení. Poskytuje výhled dopředu, naději. Tak mluví i moderní psychologie, když hovoří o základní potřebě dítěte a každého člověka: pevné zázemí a otevřená budoucnost.

Jinými slovy je domov místo, odkud pocházíš a kam se můžeš vždycky vrátit (jako ten syn z Ježíšova podobenství o milosrdném otci). Ať nás tento příběh při utváření našich domovů inspiruje.

Jan Jun

Rodina je základ

Rodina je základní kostka do věže, kterou během svého života stavíme. Čím jsme starší, tím víc kostek na svoji „životní“ věž přidáváme a tím víc se vzdalujeme od základu. První, základní kostku pokládá naše rodina. Jednu kostičku přidáme ve škole, druhou položí paní učitelky v základní

škole, třetí naši kamarádi. Po dílku do skládačky přidají i ti, kdo nás inspirují a motivují, ať už to je vedoucí z kroužku, trenér, farář... Svou kostkou do věže přispějí i knížky, které čteme, videa a filmy, které sledujeme. Učitelé ze střední školy, noví i starší přátelé, spolužáci, vrstevníci – ti všichni přidají ►

svou kostku a věž stále roste a roste. Čím je vyšší, tím je těžší z jejího vrcholu dohlédnout k základu. Čím více vlivů ze světa přijímáme za své, tím více se vzdalujeme té úplně první, základní kostičce, kterou nám do vínku položili naši rodiče a všichni lidé, kteří nás od narození obklopují.

Avšak ať už je vršek naší věže od základu jakkoli vzdálen, podstatné je, jak je ten základ pevný. A teď nechci psát o tak zvané „úplné“ nebo „tradiční“ rodině. Mám na mysli vztahy. Vztahy jsou ta vlákna, která naše životní kostky zpevňují. Čím silnější a hustěji protkaná vlákna, tím pevnější kostky. Čím pevnější kostky, tím stabilnější věž. Čím silnější vztahy, tím pevnější rodina. Čím pevnější rodina, tím stabilnější je náš život.

A to je to, co chceme (mimo jiné). Aby naši věž nerozviklal každý poryv větru, aby ji nerozpustila každá přeprška. Na to potřebujeme pevný základ, tvořený silnými vlákny. Kdo takový má, ten má už od základu jistou výhodu.

Ne že by to bez něj nešlo. Každý známe kamarády, spolužáky nebo další vrstevníky, kteří svou věž staví trochu z kopečka, na ujíždějícím podloží, na první kostce ze slabých vztahových vláček. Jde to. Jen dá mnohem víc práce udržet takovou věž stabilní. Dá se stavět na jakémkoli základu, jen je otázkou obrovské snahy a opravdu silné vůle, aby se taková věž nekymácela, a když už, tak jen malinko.

Rodina jako základní kostka v naší „životní věži“ hraje nezaměnitelnou a nezpochybnitelnou roli. A jakýkoliv základ je lepší než žádný. I kostička ze slaboulinkých vláken, s omláčenými rohy, křivými stěnami, odřenými hranami a oloupaným lakem je lepší než žádná. Každá rodina je lepší než žádná. Lepší stavět na pochybném základu než nemít na čem stavět.

Budme proto za svou rodinu vděční, ať už je jakákoliv, a snažme se, aby vlákna vztahů byla stále pevnější. Protože tak se nám bude lépe stavět náš život, který, dá-li Pán, je ještě před námi.

Anežka Hálová, kresba Adéla Kleinová

BIBLICKÉ PŘÍBĚHY DNES

Farizeus a celník

Pro tentokrát jsem si vzpomněla na příběh o farizeovi a celníkovi z Lukášova evangelia, kapitoly 18., verše 9–14.

Jednou vstoupili dva muži do chrámu, aby se modlili. První byl vážený a důstojný farizeus a druhý byl jakýsi celník. Farizeus se začal modlit slovy: Bože, díky, že nejsem jako ostatní lidé, vyděrači, nepoctivci, cizoložníci anebo jako tamten celník. Postím se dvakrát týdně, a ještě k tomu dávám daně ze všeho, co získám.

Máme nad tím rozpaky, ale proč? Vždyť je to předpisový a podle všech pravidel bezchybný věříč, který poctivě dodržuje všechny požadavky; až na tu pýchu. My už jsme se naučili používat věty a fráze o své nedostatečnosti, navzdory své sebejistotě.

Zpět k příběhu. Celník, na rozdíl od farizeje, stál docela vzadu, neodvažoval se ani pozvednout hlavu a pohlédnout k nebi, jak jej svědomí hryzalo. Svou modlitbu započal slovy: Bože, slituj se prosím nad hříšným člověkem, jako jsem já... Ano, člověk,

jako byl celník, lituje svých chyb, provinění, zklamání a prosí za odpuštění. Kdyby jen vážený fari- zeus tušil... I když je možné, že i přesto by celníkem pohrdal. Je těžké si přiznat svoji bídu, ale asi je to jediná možnost k novému začátku.

Evangelista – resp. Pán Ježíš Kristus – celé podobenství zakončuje takto: Pravím vám, že ten celník se vrátil ospravedlněn do svého domu, a ne farizeus. Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží bude povýšen.

Pane Bože, ty jediný vidíš do našich srdcí, vní- máš i naše pohnutky, co a jak děláme a proč. Jsi spravedlivý a slitovný. Děkujeme za to, že soud je ve tvých rukou. Mysami chování a jednání druhých soudit nemáme, rozhodně ne s poslední platnos-

tí. Prosíme, uč nás vzájemné úctě, lásce, pokoře, slitování, odpuštění. Daruj nám důvěru ve své milosrdenství. V chrámu, doma, kdekoli jinde.

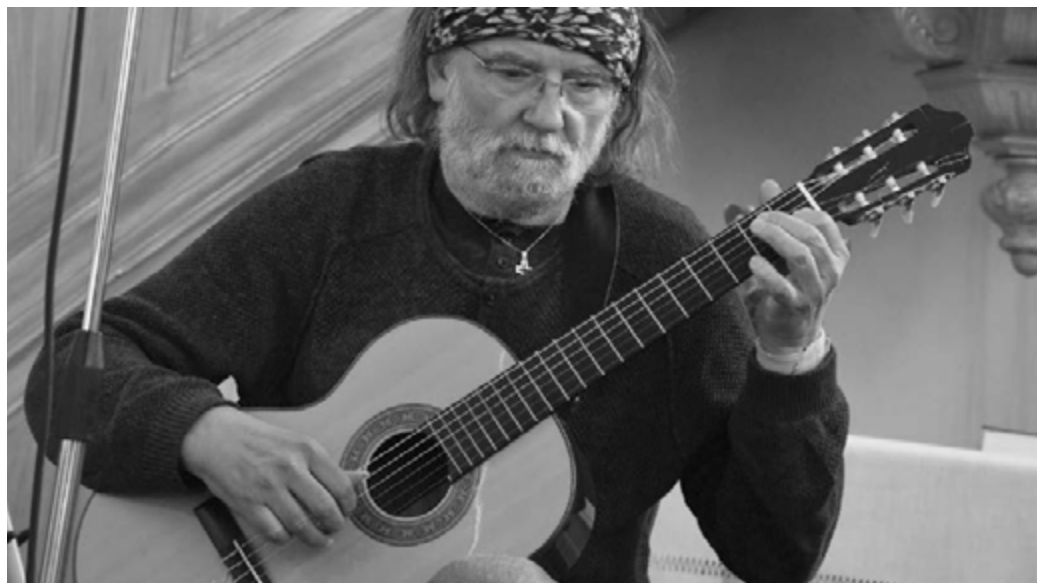
Majda Lapáčková

HUMANS OF ČCE

Slávek Klecandr

písničkář, frontman hudební skupiny Oboroh

„Moje církev pro mě znamená prostor svobody, otevřený i pochybnostem, někdy životodárným.

Prostor, který si neuzurpuje nárok na vlastnictví jediné pravdy. Prostor právě tím pro mne pravdivý.“

připravila **Majda Lapáčková**

MOJE CÍRKEV

střešovické pohledy (Noc kostelů 2021, 27. 5. 2021)

foto: ARo

Letošní synod se nesl v poklidném duchu

Církev zvolila novou synodní radu

V pátek 21. 5. se konalo 3. zasedání 35. synodu. I letošní jednání synodu významně poznamenala epidemická situace. Koronavirová pandemie zkomplikovala i jeho přípravu – dlouho totiž nebylo jasné, zda se bude moci uskutečnit v prezenční podobě, anebo pouze online. Původně měly být místem zasedání synodu Svitavy a program měl být třídní, nakonec se ale předsednictvo přiklonilo k jednodennímu fyzickému setkání v Komunitním centru Matky Terezy v Praze-Háji. Synod se tak po roce vrátil na stejné místo. Přinášíme shrnutí toho nejzajímavějšího. Podrobné informace lze získat v oficiálním zápisu.

Všichni přítomní museli splňovat přísná hygienická opatření. Kromě neustále nasazených respirátorů bylo třeba se hned u vstupu prokázat negativním výsledkem antigenního testu nebo provedeným očkováním. Povinné bylo také dodržování dostatečných rozestupů, přizpůsobeno tomu bylo i rozestavení stolů v sále; každý z delegátů měl vlastní stůl.

Prezence prokázala přítomnost 73 synodálů.

Na úvod bylo přijato usnesení o místě a datu konání 1. zasedání 36. synodu. Hostit je bude opět Praha, a to v termínu 25.–27. května 2023.

Církev si zvolila nové vedení

Největším tématem letošního zasedání synodu byla bezesporu volba nové synodní rady, která se ujme vedení církve v příštích šesti letech. Funkční období synodní rady, zvolené 3. zasedáním 35. synodu, začíná dnem 22. 11. 2021. Podle volebního řádu se volí členové synodní rady postupně. Jako první tedy přichází na řadu volba synodního seniora. Kandidaturu

přijal Roman Mazur (senior Pražského seniorátu) a Pavel Pokorný (současný 1. náměstek synodního seniora), naopak Jan Keřkovský ani Ondřej Titěra kandidaturu na pozici synodního seniora nepřijali.

Před samotným hlasováním měl každý z kandidátů pět minut pro představení své vize. Slova se ujímají podle abecedy, jako první tedy vystoupil bratr Mazur. „Kamkoliv mě zvolíte, tam ponesu vášeň pro Krista,“ prohlásil. Velmi krátký

proslov přednesl Pavel Pokorný: „Nebudeme se bát.“ V hlasování byl synodním seniorem s počtem 48 hlasů zvolen Pavel Pokorný.

Dále přichází na řadu volba synodního kurátora. Ve volbě mezi Simonou Kopeckou (náměstkyní seniorátní kurátorky Moravskoslezského seniorátu) a Jiřím Schneiderem (současný 1. náměstek synodního kurátora) obdržel více hlasů Jiří Schneider, a stal se tak novým synodním kurátorem.

Dále byli voleni dva náměstci synodního seniora. S kandidaturou vyslovili souhlas Roman Mazur a Ondřej Titěra. „Spolupráce často ►

znamená pokořit se, přizpůsobit se,“ prohlásil Ondřej Titěra. „S týmem, který se utvořil na ústředí, chci spolupracovat. Mám tu naši církev rád,“ uzavřel. Plénem oslovení kandidáti kandidaturu nepřijali. V hlasování byl prvním náměstkem synodního seniora zvolen Ondřej Titěra, Roman Mazur se stal druhým náměstkem synodního seniora.

Ve volbě náměstků synodního kurátora, která se uskutečnila z osmi navržených kandidátů, kteří také měli prostor pro své představení, byly úspěšné Simona Kopecká a Jana Šarounová (kurátorka FS Praha-Vinohrady), které se tak staly první, respektive druhou náměstkyní.

Odpolední blok začal rozpravou ke zprávám, předloženým synodní radou. Do té se jako první přihlásil farář Matěj Opočenský. Přináší svoji vizi ohledně toho, jak na celocírkevní úrovni bude vypadat budoucnost církve. „Nejsme chudá církev, máme mít hlavu vzhůru. To znamená: solidarita.“ Připomněl, že např. na saláru se celocírkevně vybralo přes 59 milionů. Domnívá se, že nemáme ekonomický, ale ekleziologický problém. „Personální fond je třeba přebudovat pro celocírkevní potřeby,“ uvedl. Předložil návrh, aby se náklady na chod církve (např. mzdy kazatelů) rozpočítaly mezi členy církve (salárníky).

Komise D návrh bratra Opočenského označila za zajímavý, ale v praxi takřka nerealizovatelný. Z tohoto důvodu jeho schválení nedoporučuje. V rozpravě mimo jiné zaznělo, že identifikace počtu poplatníků je technicky velmi složitá. Byl schválen přechod k dennímu pořádku. Uvidíme, zda se vizi bratra Opočenského, třeba v nějak dopracované podobě, bude synod v budoucnu zabývat.

V rozpravě s návrhem poselství synodu vystoupil Daniel Ženatý. Věnuje se zejména důsledkům pandemie a vyrovnávání s jejími důsledky v celé společnosti. Synod v odpoledním bloku tento návrh přijal a poselství zveřejnil.

Jiří Bureš představil návrh, týkající se vzdělávání výpomocných kazatelů. Nově by byly zajišťovány kurzy i na celocírkevní úrovni, nikoliv pouze v jednotlivých seniorátech, jak je

to doposud. Podle návrhu by bylo možné toto vzdělávání zaštítit Evangelickou teologickou fakultou, díky čemuž by kurzy mohly získat akreditaci ministerstva školství. Tento návrh byl v odpoledním hlasování synodem přijat.

Jiří Schneider podal pozměňovací návrh k synodnímu tisku, týkajícímu se staveb nových budov pro školy Evangelické akademie v Praze. Krátce představil situaci současných školních budov a návrh na jejich umístění do jedné budovy. Po rozpravě v komisích i v plénu byl návrh usnesení ke stavbě pouze jedné budovy přijat.

Stejně tak všechny předložené zprávy, včetně zprávy synodní rady, SCHEA, SEM i nakladatelství a knihkupectví Kalich byly synodem přijaty.

Nově ordinovaní kazatelé pozdravili delegáty z obrazovky

Na řadu přišlo také tradiční představení nově ordinovaných kazatelů naší církve. Průvodního slova se ujal Daniel Ženatý. „Je vždy radostnou událostí moci synodu představit nově ordinované,“ řekl na úvod. Kvůli nepříznivé epidemické situaci, která letošní synod ovlivnila, se nové tváře představily prostřednictvím videomedailonků. V krátkých videích synodály pozdravili Jordan Tomeš, Michal Chalupski, Hana Pojezdná, Jakub Kašpar, Jan Balcar, Lubomír Bureš, Miloš Ferjenčík, Oldřich Petrlík a Zdeněk Žamboch.

V dalším bloku se synodálové věnovali hospodářským věcem. Byla schválena účetní závěrka za rok 2020 a vypořádání hospodářského výsledku (schodek rozpočtu vypořádán bezúročnou půjčkou z personálního fondu ve výši 5 milionů Kč). Také byl schválen rozpočet pro rok 2021, výše celocírkevních repartic pro rok 2022 a jejich rozdělení mezi senioráty. Synod schválil mj. také výši odvodů do personálního fondu. Ty jsou již pro roky 2022 a 2023 závazné ve výši 245 tis. resp. 290 tis. Kč/sbor (kazatelský úvazek), včetně podílu paušální části odvodu a základu pro výpočet poměrné části odvodu. Nižší mzdová inflace v roce 2020 oproti původním předpokladům umožnila mírně snížit výhled odvodu do personálního fondu od roku 2026 do roku 2031.

Na programu byly i další volby. Volen byl nový předseda synodu, který nahradí Jiřího Grubera, kterému v listopadu končí mandát poslance synodu. Mezi navrženými kandidáty Michalem Kittou a Miroslavem Pfnem zvolil synod Michaela Kittu.

V užší volbě náhradníka investičního výboru synodní rady mezi Davidem Nečilem a Vladimírem Svobodou získal více hlasů David Nečil.

Synod rovněž volil studentského faráře. Navrženou kandidátkou byla Jana Hofmanová, návrh předložila synodní rada. Jana Hofmanová obdržela výrazně nadpoloviční většinu hlasů a stává se studentskou farářkou Evangelické teologické fakulty UK od 1. 9. 2021 do 31. 8. 2024 s výší pracovního úvazku 75 %.

Synod vzal na vědomí zprávu o projektu rekonstrukce ubytovacích prostor v přední části Husova domu v Praze. Posledním bodem tohoto oddílu bylo projednání prodeje pozemku v Praze-Vinoři, také ten byl schválen.

Prostor dostaly též návrhy konventů a synodní rady, které se týkají hospodaření povšechného sboru. Návrh na odstranění vícenásobného zdanění prostředků odváděných do PF nebyl přijat. Naopak byl přijat návrh na zmírnění finanční zátěže při slučování sborů. Opuštění dluhu sboru v Teplicích vůči PF bylo schváleno.

Synod se zabýval také koncepcí investic do střediska Horského domova v Herlíkovicích, včetně

souhlasu s úvěrem ve výši maximálně 17,5 milionu Kč. Toto usnesení bylo přijato.

Jednání se také věnovalo bodu, týkajícímu se slučování sborů. Bylo schváleno sloučení:

- FS v Krakovanech a FS v Kutné Hoře,
- FS v Libenicích a FS v Kolíně,
- FS v Kralovicích a v Chrástu,
- FS v Semtěši a FS v Časlavi.

Větší pozornost vzbudil bod, týkající se zprávy komise pro přípravu rozhovoru s lesbami a gayi v církvi. V této zprávě se píše, že spíš než o věroučné téma jde o téma pastorační. V rozpravě vystoupil Mojmír Blažek. „Nedokážu se přenést přes to, když se v církvi hovoří o tom, že se chceme posunout. Kam? Neumím překročit hranici toho, když Pis-

mo o této věci hovoří z mého pohledu negativně.“ O slovo se přihlásil také Pavel Pokorný. „Naši bratři gayové a naše sestry lesby začínají hovořit tak, jak jsme dosud neslyšeli. Bylo by mi líto, kdyby ten rozhovor ustal.“ Pavel Pokorný se domnívá, že diskuse může být užitečná nejen pro homosexuály, ale pro celou církev, protože se jejím prostřednictvím můžeme dostat k tématům vztahů, důvěry i zmíněného hříchu. Jan Polinský vyjádřil vděčnost za to, že se církev tématu LGBT věnuje. „Doufám, že dřív, než bude legalizován sňatek stejnopohlavních párů, najde Českobratrská církev evangelická odpověď na otázku, jak k nim přistupovat,“ prohlásil. Jaroslav Pechar doplnil, že již v roce ►

2005 vznikl fundovaný dokument Problematika homosexuálních vztahů a doporučil před tím, než bude rozpoutána další debata, prvně nastudovat již existující literaturu. V hlasování synod předloženou zprávu komise pro přípravu rozhovoru s lesbami a gayi v církvi přijal, souhlasí také s pokračováním činnosti komise ve směru ve zprávě naznačeném.

Nový zpěvník je téměř hotov

Schvaluji se také nové bohoslužebné formuláře. Schválen byl například formulář ustanovení synodního seniora, synodního kurátora a synodní rady.

Ke slovu přišel rovněž nový evangelický zpěvník. Představil jej Pavel Hanych, koordinátor jeho přípravy a vydání, zpěvník by měl být připraven k tisku na konci léta. Zpěvník bude stát v první etapě prodeje 490 Kč. Tato cena bude určena především pro sborové objednávky, aby nákup zpěvníků zatížil sborové rozpočty co nejméně. Ve volném prodeji bude pak cena zpěvníku přibližně o 40 % vyšší. Současně se samotným zpěvníkem se připravuje i chorálník a kytarový doprovodník. Chorálník vyjde v knižní podobě, kytarové doprovody elektronicky. Aplikace pro mobilní platformy Android a Apple budou zdarma. Slavnostní uvedení zpěvníku je plánováno do pražského Salvátora na 28. listopad (první adventní neděle), chystá se také uvedení v některém z moravských měst.

Poslední, podvečerní blok jednání zahájila pobožnost s připomínkou těch, kteří nás v minulém roce opustili.

Na řadě potom byly změny Církevního zřízení a řádů. Jako první bylo třeba rozhodnout o návrhu změny CZ, kterou by došlo k zjednodušení volby kazatelů odstraněním institutu opakované volby. Pro schválení je třeba dvoutřetinová většina, což v aktuálním složení představuje 50 hlasů. Výsledek je kladný, změna Církevního zřízení byla přijata. I navazující úpravy Řádu pro kazatele, Jednacího a volebního řádu a Pravidel povolávání farářů a jáhnů byly schváleny.

K tisku „regionální sbory ČCE“ byla otevřena rozprava. Michal Vogl vyjádřil obavu z toho, že se

zřízením regionálních sborů vytrácí z církve demokratický princip. Zvonimír Šorm zdůrazňuje: „Tento návrh je pomoc malým sborům. Omezuje administrativu, ale nezabývá ani ty malé sbory přiměřené odpovědnosti.“ Jako poslední hovoří v rozpravě Jan Roskovec. „Otázka je, co by tvořilo identitu tvořenou z několika částí. Moc si to neumím představit. Jsem trochu skeptický k představě, že z několika slabých vznikne něco silného,“ prohlásil. Návrh usnesení včetně umožnění realizace pilotního projektu synod přijal.

Sexuální delikty jsou nepromlčitelné, schválil synod

Dalším bodem jednání byly úpravy Řádu pastýřské služby. V rozpravě hovořil Petr Kopecký, který zmínil nevyváženost v bodě navrhované nepromlčitelnosti sexuálních deliktů. Církve tím pouze reaguje na mediálně vděčné téma. Existují i další závažné trestné činy, které by měly být nepromlčitelné. Adam Csukás apeloval: „Mějme prosím na zřeteli hlavně oběti. Nemusíme se zde bát toho, že by se proti některým členům církve nějaké delikty uměle vytahovaly. Povinnost podání trestního oznámení je dána právním řádem České republiky. Návrh Řádu pastýřské služby pouze zpřesňuje, kdo trestní oznámení podává,“ vysvětlil církevní právník. V následném hlasování byl návrh schválen.

Posledním oddílem k projednání byla usnesení, týkající se Diakonie ČCE. Slovo dostal její ředitel Jan Soběslavský, který pronesl krátkou zdravotní směrem k delegátům, poděkoval za hladké projednání usnesení a vyjádřil otevřenost k další spolupráci. Všechna navržená usnesení byla přijata.

Příští řádné, 4. zasedání 35. synodu je plánováno v termínu 19.–21. května 2022 ve Svitavách. Ještě předtím se ovšem delegáti sejdou na 1. mimořádném zasedání 35. synodu, kde bude do úřadu uvedena nová synodní rada. Toto zasedání proběhne 20. listopadu 2021. V případě, že by se nemohlo uskutečnit, stanovuje se náhradní termín 29. ledna 2022.

Adéla Rozbořilová

Kontemplativní meditace v Brandýse nad Labem

Setkání se silou, která uzdravuje a proměňuje

Vloni v lednu jsme se začali na faře v Brandýse nad Labem scházet jednou za 14 dní k tichým kontemplativním meditacím. Pořídili jsme si meditační stoličky od pražských jezuitů, podložky, aby netlačila kolena, a společně jsme vstupovali do ticha. Někdy jsme se sešli v modlitebně, jindy v kostele nebo na zahradě, podle chuti a počasí. Připojili se lidé nejenom ze sboru. Sezení i meditační chůzi částečně doprovázím, částečně jsou v tichu.

Od listopadu jsme se po určitém váhání přesunuli na zoom. O nevýhodách se nemusím zmiňovat, každý si je dokáže představit. Výhodou je ale jednoduchá dostupnost, menší časová náročnost a hlavně – připojují se i lidé z větších vzdáleností. Naše „tichá“ skupinka, původně jen z Brandýsa a okolí, se tak rozrostla o další účastníky z míst, ze kterých by nemohli pravidelně na kontemplace přijíždět. Rozhodla jsem se pro častější setkávání – každé úterý v 20:30 a každý pátek v 8:00. Můžeme tak v naší modlitbě zažívat větší pravidelnost a četnost. Podpora skupiny lidí, připojených na setkání, je citelná i na dálku. Je to navíc i příležitost pro ty, kteří by se pro svoji plachost nebo váhavost neodvážili na faru přijít, ale takto, klidně při vypnutém mikrofону i kameře, mohou využít možnost s ostatními být.

Co jsou kontemplativní meditace, není jednoduché popsat. Velmi stručně se jedná o způsob modlitby v tichu a v Boží přítomnosti. V našem nitru se tak setkáváme se silou, která uzdravuje a proměňuje. Vše, co přichází, přijímáme a předáváme do Božích rukou. Svoje myšlenky pozorujeme, odkládáme a necháváme být. Při sezení můžeme vnímat jak hluboký klid, tak i neklid nebo různé emoce. Jde jen o to nebát se během meditace s tím vším být a nic neposuzovat.

Na první pohled se může zdát, že kontemplace se neliší od buddhistických meditací nebo *mindfulness*. Sedíme v tichu na židli, na stoličce nebo

polštářku, s rovnými zády, bez hnutí, soustředíme se na dech nebo na jiný objekt, ke kterému se můžeme vracet od našich rozběhaných myšlenek. Nebo si bez hodnocení všímáme, co se právě děje v přítomnosti – v nás i kolem nás. Rozdíl je ale v záměru, se kterým do ticha vstupujeme. Pro křesťanské meditace je podstatná Boží přítomnost, kterou prosíme o doprovázení a podporu a ke které zároveň směřujeme.

Podrobněji si můžete o této modlitbě přečíst na webových stránkách Sdružení pro kontemplaci nebo v knihách Jana Šedivého či Franze Jalicse.

Na závěr si dovoluji být osobní. Myslím si, že mě cesta kontemplativní meditace přitahuje, protože v tichu modlitby mohu vše, včetně sebe, odevzdat Bohu. Hluboce věřím, že on ví lépe než já, co je pro mě v daný čas nejlepší a nejdůležitější. Nemusím tedy svoje modlitby složité formulovat, vymýšlet, o co zrovna prosit, a mohu v duchu „buď vůle tvá“ vložit sebe se vším všudy do Božích rukou. A věřit, že jeho království přichází. Mohu si dovolit přestat organizovat a plánovat svoji duchovní cestu a být si jista, ►

že jsem v nejlepších a nejlaskavějších rukách. Do modlitby vstupuji se záměrem být s ním, ostatní je na něm. Věřím, že vše, co se během tohoto času bude dít, bude dobré, i když se to tak nemusí zrovna jevit.

Co mě dále přitahuje, je jednoduchost této cesty k Bohu. Zahlédnout nebo pocítit Boží přítomnost během bohoslužeb nebo biblických hodin je možné, ale příliš se soustředit na myšlení a slova mě někdy odvádí od vnitřního prožívání. A naopak, po prožití ticha mohu číst Písmo s hlubším porozuměním.

Vnímám, že ticho v kontemplaci potřebujeme v našem zaneprázdněném životě stále intenzivněji. A máme pak naději, že ten „hlas tichý, jemný“ nepřeslechneme.

Pokud se k nám chcete přidat, napište na email našeho sboru – brandys-nad-labem@evangnet.cz, pošlu vám odkaz na připojení. A když vám to nebude vyhovovat? Prostě se odpojte. To je další výhoda online setkávání.

*Ivana Adámková, FS ČCE Brandýs nad Labem
(učitelka na VOŠ Jabok)*

PŘEDSTAVUJEME

Poradní odbor pro práci s laiky

Synodní rada disponuje mnoha poradními odbory, které se zabývají různou, úzce specializovanou agendou. Protože poradních odborů je velké množství a není jednoduché se v nich zorientovat, připravili jsme cyklus, v jehož rámci se na jednotlivé poradní odbory zaměříme. Oslovili jsme zástupce konkrétního poradního odboru a položili mu následující otázky:

1. Představte prosím krátce váš poradní odbor.
2. Čím se aktuálně zabýváte?
3. Co vás těší, co se vám daří a co vám naopak dělá největší starosti?
4. Jaké impulzy byste chtěli církvi předat do budoucna?

Tentokrát jsme oslovili Ondřeje Rumla, předsedu poradního odboru pro práci s laiky.

1. Náš poradní odbor má v současné době sedm členů a dvě stálé posily z oddělení výchovy a vzdělávání ústřední církevní kanceláře naší církve. Scházíme se obvykle třikrát až čtyřikrát ročně a jinak jsme v kontaktu pomocí emailu

a telefonu (v covidové době se scházíme online ke kratším schůzím v podstatě každý měsíc). Vymezení není tak široké, že by každý laik (od kojence po seniora) byl námi obsloužen, ale pokoušíme se pořídat, koordinovat a mít přehled o aktivitách, setkáních a pobytech organizovaných ústředím naší církve (letní pobyty, setkání v průběhu roku) a občas se pokusit o něco nového. Díky iniciativě dalších se konají pravidelně (kromě letoška) i jiné věci, některé společně a pod „dohledem“ s poradním odborem pro práci s dětmi – lednový kurz s přednáškami a sportem, březnový pobyt rodin v Janských Lázních, jarní pobyt maminek (rodičů) s dětmi v Herlíkovicích a všechny pobyty rodin, včetně pobytu důchodců, v Bělči.

2. Máme za sebou dvě vydařená online setkání. Koncem března se uskutečnilo počtvrté setkání presbyterů „Co by měl vědět každý presbyter“. Mile nás překvapila účast, která se blížila zájmu předchozích let (okolo 60, nejen presbyterů), přednášky byly k vidění a slyšení dopředu, oba přednášející (faráři Petr Pivoňka a Ondřej Macek) vedli diskusní skupiny, k nimž přibyla ještě třetí, týkající se manuálu pro (začínající) presbytery (tu vedli Pavel Pokorný a Jan Bušta). A koncem dubna

se konal online křesťanský kurz (obvykle pořádaný v Janských Lázních), kde přednášel Vojen Syrovátka (jeho přednášky jsou k vidění na youtube) a poté se tři dny konala setkání a diskusní skupiny, ba i posezení při kávě a vínu... A měli bychom ještě

Ondřej Ruml

vydat nějaký počet v souvislosti se strategickým plánem naší církve, to nás čeká v červnu, kdy se snad už sejdeme tváří v tvář.

3. Jsme rádi, že se v zásadě daří to již zmíněné. Chystá se a snad se na podzim či v zimě uskuteční odkládané setkání manželek a manželů kazatelů a kazatelek. Osobně mě překvapil kladný výsledek ankety mezi presbytery (o tom ještě jinde). Starost nám dělá to, že tradiční kurzy pro laiky, v poslední době nazývané křesťanské kurzy (aby bylo jasné,

že zván a vítán je každý), se potýkají se slábnoucím zájmem. Okruh lidí, kteří na ně jezdili (a to bývaly kurzy i dva ročně), stárne a pokusy, jak přitáhnout mladší, se spíše nedaří. Jiná setkání pro mladší, třeba jen víkendová, se nesetkala s ohlasem. Chápeme, že mladší toho mají dost a že žijí především ve svých sborech, ale přece jen myslím, že je důležité, když se lidé setkávají i napříč senioráty a církví, mají šanci

Členové POL: Petra Adámková, Jan Bušta, Monika Drdová, Radka Hojková, Anna Lavická, Pavel Pokorný, Ondřej Ruml (předseda), Marie Stolařová

se dozvědět o druhých, něco společně zažít. Jsme otevření nápadům, které vzejdou odjinud, rádi je jakkoli podpoříme.

4. Především bychom chtěli mít na zřeteli zájem o naše laiky, presbytery obzvláště. Patří mezi klíčové osobnosti naší církve a jsou nezastupitelní – sbor bez faráře (nějakou dobu) přežije, bez aktivních laiků však ne. Pečovat o ně, skýtat jim pocit ocenění a zpětnou vazbu, nabízet možnosti k dalšímu růstu a rozvoji jejich obdarování, stejně jako vodítka a nápady pro jejich činnost ve sboru je a bude naše „práce“ pořád. Náplň je to, doufáme, potřebná a taky nadějná.

připravila Adéla Rozbořilová

CÍRKEVNÍ STAVBY

Padesát let sborového domu v Praze-Kobylisích

V červnu 2021 si farní sbor v Kobylisích připomíná 50 let od otevření svého sborového domu. Zpětný pohled však v sobě nezrcadlí pouze půl století pestrého sborového života, ale směřuje také k samotnému vzniku stavby – k fascinujícímu příběhu, který svým

významem dalece přesahuje hranice naší církve i celého Československa.

„Naše kostely jsou viditelnými a výmluvnými svědky, že Boží věc má své místo v každé době. Jsme děti církve, která ve středověku učinila kázání slova Božího základem bohoslužby. ►

Jsme církev, která chrámy ztratila a svá shromáždění konala tajně ve skryších. Jsme církev tolerančních chrámů, které po době pronásledování povstávaly jako chudobky. Máme chrámy a sborové domy, kde zaznívají písně a modlitby, k nimž se řadí i tento sborový dům – zde člověku zaznívá Boží hlas, Boží zákon, živé slovo, Kristus, jediná, nejvyšší svrchovaná autorita. Tento sborový dům je dílo lásky sesterských církví, svědectví pravdy, že Kristus je a zůstává největší, přetvořující a sjednocující mocí v životě člověka,“ znělo z kázání synodního seniora Václava Kejře, proneseného v rámci slavnostního otevření sborového domu 6. června 1971. Řeči plné naděje a povzbuzení tehdy v bělostné modlitebně naslouchala pouhá hrstka kobylických farníků. Z akce završující více než desetileté snažení o vznik nového kostela se na prahu normalizace stala velkolepá mezinárodní událost, které se kromě československých křesťanů z blízka i z dále účastnili také zahraniční delegáti ze Švýcarska, Holandska, Německa, Velké Británie a Dánska. Právě církve a podpůrné organizace těchto západních států z finančního hlediska umožnily vznik nového kobylického kostela, který byl postaven podle plánů švýcarského architekta Ernsta Gisela.

Na počátku celého příběhu stála stará truhlárna v Klapkově ulici. V jejích stísněných prostorách se od roku 1942 scházel čerstvě osamostatněný kobylický sbor, který zde měl svou skromně zařízenou modlitebnu. V roce 1965 se však v návaznosti na plánovanou výstavbu Severního města objekt truhlárny ocitl v asanačním pásmu. Bylo jasné, že pro sbor bude nutné najít nový pozemek či nové místo k setkávání, které by bylo schopno reagovat také na předpokládaný nárůst členů sboru, spojený s přílivem nových obyvatel do vznikajícího Severního města. V listopadu 1965 se podařilo sboru odkoupit pozemek v ulici U Školské zahrady, jen asi 600 metrů od původní provizorní modlitebny.

Na parcele se počítalo s výstavbou nového sborového domu, na jehož podobu byly mezi lety 1965–1967 staršovstvem farního sboru

vypsány dvě otevřené architektonické soutěže. Jejich výstupy lze považovat za skvělou sondu do československých poválečných představ o sakrální architektuře. Celou stavební záležitost sbor řešil v úzké spolupráci se synodní radou, která byla v dokumentech vedena jako ústřed-

ní investor a v rozhodování o výsledné podobě kostela měla výsadní postavení. Klíčová role SR byla ještě posílena díky jejímu tehdejšímu tajemníkovi, Eugenu Zelenému – prostřednictvím jeho zahraničních kontaktů se podařilo v roce 1967 do kobylické situace přizvat ve své době nejvýznamnějšího švýcarského architekta, Ernsta Gisela. Architekt, jehož dílo je dodnes považováno za špičku švýcarské architektury, zaslal do Československa plány aktuálního západního střihu, které silně vybočovaly ze škály tradičně laděných soutěžních projektů. Brutalistně orientovaný návrh, který pracoval s moderními přístupy, technologiemi i materiály, byl po druhé architektonické soutěži vybrán jako vítězný a v dubnu 1969 v Kobylicích započala výstavba. Nastala tak situace, která pravděpodobně neměla v našem prostředí v daném období analogie. Pokud víme, v politicky svázaném období mezi lety 1948–1989 byl Gisel jediný západní architekt, realizující na našem území. To ze sborového domu činí unikát poválečné československé architektury, kterému doposud nebyla věnována dostatečná pozornost. Synodní radě se ve spolupráci se

staršovstvem sboru podařilo pro stavební projekt získat finanční podporu ze zahraničí, především ze strany Světové rady církví v Ženevě. Zásadní gesto solidarity projevil i samotný architekt, který se rozhodl sboru věnovat svůj projekt darem.

Veškeré organizační záležitosti – od mezinárodní komunikace až po tuzemské kontakty s úřady, včetně jednání se Sekretariátem pro věci církevní, zastával Eugen Zelený. Ten v celé záležitosti vystupoval jako poučený objednavatel, který si byl vědom závažnosti otázky sakrální architektury a jejího postavení v moderním křesťanském světě. A tak především jemu je třeba vyjádřit dík za to, že v Kobylisích a v rámci naší církve mohla navzdory době vzniknout stavba nevídaného významu. Na výstavbě, která probíhala mezi lety 1969–1971, se v závěrečné fázi podíleli také samotní členové sboru pod vedením tehdejšího kobyliškého faráře Jana Karase.

Červnové otevření roku 1971 znamenalo pro československé křesťany záliv naděje a povzbuzení, byl to výraz jejich pevné víry a završené odhodlání při realizaci těžkého stavebního úko-

lu v nelehkých dobách. Událost započala slavnostním průvodem od modlitebny v Klapkově ulici ke dveřím nového sborového domu, který byl po krátkém proslovu a symbolickém předání klíčů otevřen k bohoslužbám, přenášeným z kapacitních důvodů modlitebny také na prostranství před a za kostelem. Po bohoslužbách zaznívaly pozdravy zahraničních hostů, mezi nimiž architekt Gisel vyjádřil radost z díla, které se podařilo i přes omezené prostředky a limity, dané tehdejšími politickými poměry.

Původní stavba architekta Ernsta Gisela byla na přelomu století doplněna o dostavbu architektonického studia Schaufler-Roskovec, kterou spolu se staršovstvem inicioval tehdejší kobylišký farář Jiří Petr Štorek. Přestože je tak původní architektonická vrstva kostela, dnes známého pod jménem U Jákovova žebříku, částečně zastíněna novodobými zásahy, její jádro nám spolu se svým jedinečným příběhem stále připomíná, že „Boží věc má své místo v každé době“.

Anna Boučková,

členka sboru a studentka dějin umění

HISTORIE

Sto šedesát let rovnoprávnosti?

Výročí vydání protestantského patentu

Datum 8. dubna 1861 spojují dějiny vztahů státní moci a náboženství v českých zemích s vydáním protestantského patentu. Šlo o zákon, kterým se reorganizovalo postavení evangelíků v Rakouské monarchii, kromě její uherské části, kde byl protestantský patent vydán již v roce 1859. Tento patent přinesl relativní zrovnoprávnění evangelických církví s církví římskokatolickou. V české části Československa platil tento zákon do roku 1949, v dnešním Rakousku až do roku 1961.

Tolik stručné encyklopedické heslo. Je 160. výročí vydání patentu důvod k oslavě? Promlouvá k nám skrze jeho ustanovení génius „staré dobré“ habsburské monarchie? Anebo, pokud zavzpomínáme na širší souvislosti a důsledky uzákonění tohoto předpisu, nebude spíše platit: „Příliš málo, příliš pozdě“?

Když se sami čeští evangelíci pokoušeli charakterizovat atmosféru vztahu s veřejnou mocí, ve kterém od konce pronásledování žili, použili příměr bydlení v cizím domě: „Od roku 1781 ►

do roku 1848 podobala se evangelická církev podobu a cizinci, jež majitel trpí ve svém domě tak dlouho, jak se mu líbí, a vyhnati jej může, kdy se mu zachce. V letech 1849–1861 podobala se zase výměnkáři, majícímu sice zajištěný byt, ale neznajícímu, ve kterém koutě hospodářova stavení se smí bezpečně usadit. Hospodář jej sice nesmí vyhnat, ale honiti jej může z kouta do kouta.“

Protestantský patent nespádl z nebe. Nutnost radikálního obratu ve vnitřní politice habsburské monarchie si uvědomoval mladý císař František Josef I. nejpозději od roku 1859, zvláště po prohrané bitvě u Solferina. Ta znamenala ztrátu Lombardie s Milánem a významný krok k sjednocení Itálie, ale též značné finanční obtíže, a především destabilizaci systému tzv. bachovského absolutismu, udržujícího společnost od udušení revoluce 1848/1849 po deset let v umělém spánku. Ohlašovalo se obnovení ústavnosti.

Přišlo tedy 8. dubna 1861 konečně zrovnoprávnění? Protestantský patent rušil státní zásahy do vnitřního chodu evangelických církví, ponechal si ovšem právo jmenovat její představitele nebo je potvrzovat. Definitivně zanikla svazující omezení josefinského tolerančního patentu a na něj navazujících předpisů. Volba farářů a staršovstev sborů měla být plně věc evangeliků. Luterská a reformovaná konzistoř se jako nejvyšší stupeň církevní správy sloučily v jeden úřad, Vrchní církevní radu. Její sídlo ale zůstalo ve Vídni a její představitele i nadále jmenoval panovník. Uvolnil se styk protestantských církví se zahraničím, možnost zřizovat spolky, školy a ústavy. Skutečnou novinkou byl nárok evangeliků na finanční podporu ze státní pokladny, o kterou usilovali s poukazem na situaci v římskokatolické církvi od vydání tolerančního patentu.

Přiléhavá se zdá být charakteristika, že protestantský patent uvítali čeští evangelíci „s radostí, ale ne s pokorou“. Málokdo se dal svést k oslavování těch, kdo nedali protestantismu nikdy více, než dát museli, nejen s poukazem na desetileté „zpoždění“ v zavádění ústavních změn.

Mírnost s bujarými oslavami protestantského patentu má v zásadě tři konkrétní důvody. Dů-

vodem prvním bylo, že se veřejná moc nevzdala vlivu na evangelické církve a nadále jej aktivně uplatňovala. Stačí jen připomenout případ kazatele Bedřicha Viléma Košuta (1819–1893). V revolučních letech byl Košut považován za nového Husa a radikalismem srovnáván s Havlíčkem. Rakouský režim ho pronásledoval a věznil. Evangelíci ho volili do různých církevních funkcí, stát však nikdy nepřipustil jeho další působení. Lhostejno, zda před protestantským patentem, nebo po něm. Zemřel

Titulní list Protestantského patentu z r. 1861.

ve vyhnanství jako „poslední oběť rakouské justice“. Byť je Košut vyhrocený příklad, dobře ukazuje kontinuitu tendence státu formovat církevní instituce jako nástroj kontroly evangeliků coby potenciálně nebezpečné skupiny obyvatel.

Druhý důvod k obezřetnosti se váže ke struktuře církve. Ta nedoznala zásadnějších změn a nadále byla centralizována bez většího respektu k českým specifikům. Byť došlo k posunům, o klíčových záležitostech se nadále rozhodovalo ve Vídni. Evangelíci usilovali alespoň o účast českých zástupců při rozhodování, prosazovali jazykové požadavky –

komunikace s Vrchní církevní radou v češtině apod. Nic z toho nepřišlo s protestantským patentem automaticky, ale bylo třeba to prosazovat.

Důvod poslední souvisí se dvěma výše zmíněnými. Jestliže se ze dne na den dramaticky nezměnil obecný postoj státu k evangelíkům ani vnitřní církevní struktura, nezměnila se radikálněji ani celospolečenská váha evangelických církví. Hlavním partnerem státu zůstala církev římskokatolická, evangelíky stát zrovnoprávnil v podobě minority, stále do značné míry uzavřené ve svých lokálních komunitách. Je evidentní, že po desetiletích omezování nebyly evangelické církve připraveny sehrávat jakoukoli výraznější celospolečenskou roli.

Skutečná změna parametrů nastala až v souvislosti se vznikem republiky, bez ohledu na to, že pro-

testantský patent zůstal v platnosti. Sjednocení evangelických církví do dnešní Českobratrské církve evangelické provázal ve vztahu ke státu obrat. Vždyť to byla dle převažujícího mínění konečně „naše“ církev a „náš“ stát. Být v souladu se státní ideologií se při vzniku církve v prosinci 1918 zdálo samozřejmé. Nové nastavení ovlivnilo orientaci církve po celé 20. století a ovlivňuje ji dodnes.

Vydání protestantského patentu uzavřelo tzv. toleranční dobu, charakterizovanou nerovnoprávným postavením menšinových církví ve společnosti. Patent sám zůstává symbolem snahy státu o narovnání vztahů s církvemi. Připomínat jeho výročí? Spíše s radostí než s pokorou.

Sixtus Bolom-Kotari, historik

EVANGELICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Vize a perspektivy církví v 21. století

Symposium Církve na cestě: Vize a perspektivy pro putování 21. stoletím, které se konalo v úterý 13. dubna 2021 na Evangelické teologické fakultě Univerzity Karlovy, připomnělo památku dvou významných českých praktických teologů, Josefa Smolíka (1922–2009) a Pavla Filipiho (1936–2015). Katedra praktické teologie ETF UK ve spolupráci s Pražským seniorátem Českobratrské církve evangelické sezvala jejich žáky i teology ze zahraničí a pojala vzpomínání tvořivým způsobem – jako rozvíjení Smolíkových a Filipiho myšlenek o církvi v dnešním kontextu. Nešlo tedy jen o ohlazení do minulosti, ale především o kritickou reflexi přítomnosti a pohled do budoucnosti církví. Celodenní symposium proběhlo on-line, zčásti i v angličtině s českým překladem, a těšilo se pozornosti stovky účastníků.

Symposium navazovalo na aktuální problémy, s nimiž se církve v posledních letech setkávají. Navenek lze pozorovat klesající počet členů církví, obavy o finanční zabezpečení po dokončené odlu-

ce církve od státu, ztrátu relevance hlasu církví ve společnosti. Při pohledu dovnitř církví (nejen) teologové spatřují problém především v tom, když se užívá ustrnulý církevní jazyk, nedostatečně propojený s běžnou zkušeností lidí, nebo když je život sborů příliš rozptylován řadou provozních starostí a vytrácejí se společné vize i schopnost o nich hovořit.

Východiskem sympozia byla myšlenka, že církve je společenství, které je neustále na cestě, v pohybu. Proto se v centru pozornosti objevovaly otázky, za čím vlastně jdeme, s jakými vizemi a perspektivami putujeme 21. stoletím a co s nimi udělala epidemie covidu-19, která zásadním způsobem zasáhla do podstaty církevního života, když omezila setkávání naživo.

Symposium zahájili svými pozdravy děkan ETF UK doc. Jiří Mrázek a senior Pražského seniorátu ČCE Mgr. Roman Mazur. První ze tří sekcí o vizích, které nás provázejí na cestě 21. stoletím, otevřel prof. Alexander Deeg z evangelické ►

teologické fakulty na univerzitě v Lipsku. V příspěvku s názvem „Slyším jazyk, který jsem neznal“ (Ž 81,6): Nacházet slova a objevovat budoucnost církve“ vyslovil tezi, že problém církve je vždy problémem jazyka. Kriticky se vyjádřil o zvěčňování křesťanského poselství, jež nastává, když je evangelium redukováno jen na určitý věroučný a etický obsah. Pokud se církve domnívají, že tento obsah stačí přelévát do nových, atraktivnějších forem, odpovídajících aktuálnímu vkusu společnosti, dochází k teologickému zkratu. Jako alternativu představil v návaznosti na Martina Luthera přístup, který pojímá evangelium jako dynamické dění a jako společné hledání nové řeči (*nova sprac*) o Bohu ve společném rozhovoru. Cestu církve přirovnal k cestě Ježíšových učedníků do Emauz, kteří v cizinci potkávají Krista a poznávají ho při společném jídle. Poukázal na to, jak nové vzniká ze starého zasazením do nových kontextů.

Scott Hamilton Andrews, misionář z USA, který v Čechách pomáhá zakládat nové křesťanské sbory, a v současné době také student ETF, přednesl příspěvek na téma „Omezení, která osvobozují: Vize a hodnoty v životě sboru“. Pokusil se přiblížit pojem vize pomocí přirovnání k lidskému zraku, pro jehož funkci je podstatné omezování a zaostřování pohledu na určitý výsek reality. Podobně se i vize církve musí zaměřovat na centrální věci a hodnoty a toto omezení může být pro ni ve výsledku osvobozující.

Tabita Landová, která vede Katedru praktické teologie na ETF, v příspěvku „Jsme jeho lid, ovce, které pase (Ž 100,3): Bohoslužba jako místo utváření vize církve“ představila perspektivu tzv. liturgické ekleziologie. Ta se pokouší nahlédnout podstatu církve na základě bohoslužeb. Tato perspektiva ukazuje, že církev není jen instituce a organizace, ale především konkrétní bohoslužebné shromáždění lidí, při němž se vytváří společenství s Bohem i s lidmi navzájem. V bohoslužbách přicházejí ke slovu rozmanité biblické obrazy církve a právě ty je třeba vnímat jako určitý korektiv našich „malých“ osobních vizí církve. Základní prvky bohoslužeb –

modlitba, čtení, křest, večeře Páně, bytí spolu – ukazují, že v jejich centru stojí odpuštění a sdílení a to vše poukazuje k zásadnímu propojení církve se světem.

Druhý blok přednášek, který se týkal vizí v ekumeně, kaplanství a službě veřejnosti, zahájil Martin Vaňáč, odborný asistent Ekumenického institutu ETF UK, příspěvkem „Ekumenika jako součást praktické teologie: Odkaz Pavla Filipiho a Josefa Smolíka“. Otevřel zajímavý pohled na propojení výuky ekumeniky s katedrou praktické teologie na ETF, k němuž došlo díky činnosti profesorů Josefa Smolíka a Pavla Filipiho v r. 1972. Smolík se věnoval praktické ekleziologii, pojaté jako rámec pro praktickou teologii. Filipi vyučoval ekumenickou nauku o církvích a ekumenickou teologii. Oba ve své výuce využívali bohaté zkušenosti ze zahraničních ekumenických grémií a znalosti praxe jiných církví.

Ladislav Beneš, odborný asistent Katedry praktické teologie, ve svém příspěvku „Pomoc z víry jako pomoc k životu“ načrtl perspektivy kaplanské služby v armádě, vězeňství a zdravotnictví. Kaplani se často musejí vyrovnávat s tím, že většina partnerů rozhovorů jsou nevěřící. Alternativou vůči jakési sebesekularizaci pastorační v zájmu srozumitelnosti je spolupráce se všemi ostatními, kdo např. v nemocnicích pečují o pacienty, jejich blízké a personál. Kaplanská služba vnáší do této péče specifickou perspektivu pomoci, jež počítá s Božím působením. Proto se nepokouší poskytnout vždy odpověď na otázku po smyslu, ale pomáhá doprovázením i v situacích, kdy smysl nedává nic. Lidský život totiž není definován či osudově určen jeho silnými stránkami nebo naopak deficitem, ale tím, že Bůh se s člověkem plně solidarizoval v Kristu.

Ondřej Macek, rovněž odborný asistent Katedry praktické teologie, poutavým způsobem představil možnosti vnímání a využití kostela jako prostoru náboženského učení. Prostor kostelů je chápán jako prostor mimořádný, „auratický“, schopný navodit setkání s Bohem. Pedagogika vycházející z prostoru kostela usiluje o přiblížení těchto budov různým skupinám

(podle věku i okruhu zájmu). Společným „čtením“ prostoru kostela chce učit křesťanské abecedě.

Poslední blok sympozia nesl provokativní název „Management v církvi a duchovní život“. Doktorand Katedry praktické teologie a zástupce ředitele rakouského gymnázia v Praze, Jiří Bochez, se pokusil představit možnosti a hranice uplatnění poznatků z managementu v životě sboru. Ve svém příspěvku představil církev jako neziskovou organizaci. Zabýval se problémy při zavádění poznatků managementu v životě sborů a jejich možným řešením. Jako celkový návrh řešení dilematu představil novou disciplínu, teorii církve německých autorů Eberharda Hauschildta a Ute Pohl-Patalong, kteří rozlišují mezi církví jako institucí a organizací a přiřazují jim odlišné úkoly.

Další doktorandka téže katedry a farářka ČCE, Jana Hofmanová, ve svém příspěvku „Společné vyznávání vin jako osvobození pro novou vizi

církve“ načrtla obraz církve jako ekumenického společenství Kristových učedníků. Toto společenství stále znovu obnovuje svou vizi a identitu také skrze společné vyznávání vin a přijímání Boží milosti při společném slavení bohoslužeb.

Závěr sympozia byl věnován shrnutí a reflexi. Zaznělo v něm, že vizi církve je třeba hledat v otevřeném rozhovoru a ve společně sdíleném aktu víry, který se realizuje v bohoslužebném shromáždění. Také byl položen důraz na to, že nedílnou součástí vize církve je promýšlení vztahů mezi církvemi a propojenosti církve se světem. Církev musejí promýšlet své poslání a usilovat o takovou praxi, která bude znamenat lidskost a lidskou jednotu, jejíž obraz křesťané spatřují v Kristu.

Videozáznam sympozia bude zveřejněn na youtube kanálu ETF UK. Všechny příspěvky budou publikovány v časopise Teologická reflexe.

Tabita Landová

MISIE NA PLNÝ PLYN

Motorky již po čtrnácté

Trochu jiné bohoslužby

Poslední sborovou zásilkou jsme na sbory dostali velmi podnětný materiál s nápady, jak by šlo otevřít sbor novým aktivitám. „Formáty sborového života“ se nemusejí omezit na nedělní bohoslužby a v týdnu na biblickou hodinu. Již mnoho let se v řadě sborů v neděli nekončí poslední písní, ale pokračuje se nějakou formou společného posezení. Brožura rozhodně stojí za prostudování a promýšlení, co by šlo využít i v dalších sborech. A co pak především může a má být inspirací k hledání dalších formátů sborového života. Dalších aktivit, které se odehrávají na půdě sboru, ale budou otevřeny ven přece jen víc než standardní nedělní bohoslužby.

V této intenci se pokusím představit „žehnání motorkářům“, jehož 14. ročník se konal o Svato-dušních svátcích ve Strmilově.

Začátek měl podobu klasické noční mýry každého evangelického faráře. Obrátil se na mne přátelský sekulární soused, který byl kdykoliv ochoten pro evangelický sbor něco udělat, jestli bych jim neudělal tu „motorkářskou mši“. Jakože bych jim „nakřtil“ motorky, to že se prej tak dělá a že to je pěkné!

Nádech – výdech... Jdeme na pivo, protože tohle je potřeba trochu probrat. Jestli se do toho mám pustit – a neříkám, že ne! – je potřeba si velice dobře ujasnit, co se bude dít. Co kdo od toho očekáváme a nakolik se naše představy potkají. Celkem ►

logicky se ukazuje, že motorkáři vlastně žádnou konkrétní představu nemají. Přijedou s motorkami ke kostelu – no a „pak je to na vás, pane faráři, vy přece víte, co se tak dělá!“.

Obtelefonoval jsem pár kolegů, o kterých jsem se z internetu dozvěděl, že něco takového dělají. Asi nejcennější byl rozhovor s knězem od Cyrila a Metoděje v Praze na Karlínském náměstí. „Harley-Davidson mše“ tam probíhala už roky. Stovky strojů, na varhany jim hrával Petr Hapka. Ptal jsem se kněze, jaká volí biblická čtení. Z váhového tónu jsem pochopil, že moc nechápe, v čem je

problém. „No – podle lekcionáře. Perikopu pro ten den!“ Pochopil jsem, že z té „náboženské pozice“ duchovního rozhodně nehodlá slevit nějakým podbízením. Reprezentuje církev, a tak nabízí to, co církev nabídnout může a má. To byl pro mě první důležitý postřeh, který mě provází dodnes.

Od něj jsem si zapamatoval i následující: „Mnozí z nich budou v kostele poprvé a třeba i naposledy. Přicházejí se směsicí pověřivé úcty a strachu, že nebudou přijati – a má to logiku, protože s tou lebkou na zádech a rohy na přilbách to s kostelem moc dohromady nejde. Ale ty je buď ber takové, jací jsou, nebo to nedělej. Nesnaž se té situaci zneužít tím, že jim budeš chtít říct všechno. Naučit je celý katechismus. Když z kostela odejdou s tím, že byli přijati, že jsi tam byl pro ně, splnil jsi svoji úlohu.“

Na první ročník (2008) přijelo asi 50 strojů, z čehož dobře čtvrtinu tvořil strmilovský „fichtlým“, který to bral jako recesi. Ale jezdí dodnes a slavnostně smrdí v čele spanilé jízdy městem. Formát je za ty roky neměnný – přivítání, biblický příběh (spíš převyprávěný než čtený přesně z Bible)

a promluva. Jazyk co možná civilní, na téma promluvy navazuje píseň ze světského prostředí. Život jako cesta, na které platí určitá pravidla – a klasická countryovka Veď mně dál, cestu má, dylanovka od Golden Kids Časy se mění, něco od Spirituál kvintetu (Boží mlýny, Řek' Mojžíš jednou), V+W (David a Goliáš, Život je jen náhoda), Š+S (Marnivá sestra). Jednou jsem je učil Desatero a zpívali jsme verzi Lucky Bílé, co ji pro ni na Cohenovo Haleluja napsala Gábina Osvaldová. Letos to byl Petr Novák a Náhrobní kámen – písnička o hloupé tetě, která neuměla milovat bližního jako sebe sama. Rozdala víc, než měla. S mesiášským komplexem umřela uštvaná a kytku už nevysadí ani jednu, na rozdíl do milosrdného Samaritána, který si ten jeden večer a pár tisíc pro hospodského mohl dovolit.

Po písničce jsou ohlášky, při nich výzva k finanční obětavosti při vycházení z kostela, protože peníze zůstanou na práci s dětmi. Závěrečná modlitba, která z části vychází z promluvy a hodně pamatuje na účastníky silničního provozu. I na ty, kteří už nikam nedojedou, ale jednou se s nimi chceme ještě setkat tam, kde smrt, bolest a smutek už nemají místo. Vycházíme z kostela, ostentativně pokládám svoji helmu, do které se dává bohoslužebná sbírka. Venku si stoupnou ke strojům a zazní závěrečné požehnání (sám Bůh pokoje nechť vás cele posvětit a zachová vašeho ducha, duši i tělo bez úrazu a poskvrny...) a pak už motory burácejí k větší slávě Boží. Při „spanilé jízdě Strmilovem“ mne někdo veze. Papamobil nemáme, pastormotorka musí stačit. Stojím ve stupačkách a žehnám lidem na chodníku. Modlím se za ně, většinu z nich pořád ještě aspoň od vidění poznávám.

Rada onoho karlínského katolického kněze mě provází dodnes a připadá mi jako zásadní postřeh nejen pro motorkářské bohoslužby, ale vlastně pro všechna setkání, při nichž se kostel otevírá lidem, kteří do něj tak často nepříjdou – kteří přicházejí se směsicí pověřivé úcty a strachu, že nebudou přijati. Ale přicházejí. Přicházejí sami a dobrovolně a chtějí něco, co jim církev dokáže nabídnout – přijetí, společenství, slovo do života, modlitbu a požehnání. Jestliže na nic z toho nerezignujeme, splnili jsme svoji úlohu.

Jaroslav Pechar

Věrný služebník Boží

Odešel Stanislav Kaczmarczyk (1936-2021)

Narodil se 11. září 1936 ve vesničce Vělopoli a měl pět sourozenců. Maminka ho učila účtů a lásce k Pánu Bohu. V mládí se setkal s pastorem Santariusem, který ho k lásce k Božímu slovu také inspiroval.

Po confirmaci navštěvoval setkání dorostu a mládeže v evangelickém sboru v Třanovicích. Chtěl věnovat svůj život službě Pánu Bohu a misii, rozhodl se tedy pro studium na Evangelické bohoslovecké fakultě v Bratislavě a v roce 1959 byl ordinován do služby v církvi.

V manželství s Olgou Sikorovou mu Pán Bůh daroval dva syny.

V lednu 1962 nastoupil do církevní služby ve sboru v Komorní Lhotce, který měl přes 2000 členů. Učil náboženství v deseti školách, mládež a biblické hodiny se konaly v pěti vesnicích. Spolupracoval s misijním hnutím v církvi a s Dětskou misii.

30. listopadu 1974 mu byl však odebrán státní souhlas. Nastoupil v tiskárně v Českém Těšíně jako pomocný dělník a později jako řidič. Civilní práci a cesty nákladním autem využíval pro vydávání svědectví lidem, se kterými se setkával.

V červnu 1983 mu byl udělen státní souhlas do sboru Českobratrské církve evangelické ve Štramberku, kde také organizoval přestavbu modlitebny. Stal se členem evangelizačního odboru při synodní radě, připravovali evangelizační kurzy a shromáždění.

V roce 1990 byl povolán za faráře do sboru ČCE v Českém Těšíně.

S příchodem svobody a s otevřením hranic začala přicházet pozvání misijních organizací a církví. Protože Stanislavovo srdce pro misii a evangelizaci hořelo, účastnil se konferencí na Krétě, v Jižní Koreji a v USA.

V roce 1991 se podílel na organizaci mezinárodní konference „Nová východní Evropa pro Krista“ v Karvině, která vedla ke vzniku několika

misijních hnutí a organizací v České republice. Stál při zrodu Wycliffových překladů Bible, působil v radě Dětské misie a v radě Radia TWR. Jako pedagog působil na katedře křesťanské výchovy Pedagogické fakulty Ostravské univerzity. Zvěstoval Boží slovo také vězňům ve věznici v Ostravě.

Jeho oficiální služba ve sboru v Českém Těšíně Na Rozvoji skončila v roce 2009, na žádost staršovstva ale pracoval ve sboru až do roku 2014. Vedl skupinu biblického studia, pomáhal při pohřbech, bohoslužbách a biblických hodinách. Byl také člen pěveckého sboru.

Stanislav Kaczmarczyk je autor několika knih, brožur a mnoha letáků. Vystupoval ve vysílání místní televize a byl zván kázat do sborů v ČR, na Slovensku a v Polsku. Na Slovensku velmi rád spolupracoval s Dětskou misii, s Modlitebním společenstvím a s evangelizačním hnutím EVS. Miloval Izrael a Pán Bůh mu umožnil několikrát jej navštívit.

Vážil si ocenění, které mu udělilo město Český Těšín za přínos v duchovní a kulturní oblasti.

Opustil nás náhle v pondělí 26. 4. 2021.

Vladko Kaczmarczyk

DIAKONIE

Z práce nechodím unavena

S pečovatelkou Olgou Pružinovou o tom, proč nemůže po noční odpočívat

Do Diakonie Krabčice nastoupila Olga Pružinová původně do kuchyně na brigádu, která měla trvat jen pět měsíců. Trochu se to ale protáhlo. Z kuchyně se přesunula k pečovatelskému a loni zahájila jako pečovatelka v Krabčicích svůj 25. rok. V jednom z nejstarších diakonických zařízení na dohled od hory Říp ji to drží pořád.

Čím jste jako brigádnice v Krabčicích tak zaujala, že si vás nechali napořád?

Tehdejší pan ředitel mi řekl, že jsem usměvavá, komunikativní a jestli bych nezkusila přímou péči. Starat se o staré a nemocné lidi, to jsem si neuměla představit. Měla jsem jiné profesní plány, vychodila jsem zemědělskou školu. Pan ředitel se ale nenechal odradit. Navrhl mi, abych si 1. září vzala denní službu. Ať zkusím, co zvládnu, a pak že se sejdeme a já řeknu, jestli ano, nebo ne. Když jsme se sešli, řekla jsem, že jo. A tak jsem od 9. září 1996 pečovatelka.

Co vás přesvědčilo?

Nejdřív mě oslovila možnost vyzkoušet si pečovatelskou jenom na zkoušku. Že můžu odmítnout, když mi to nepůjde. Stala se tak z toho pro mě jakási výzva, jestli ty své původní obavy překonám. Především ale hned první den se mnou sloužila nesmírně milá a trpělivá kolegyně. Všechno mi vysvětlila. Nezažila jsem od ní žádné úskleby, když jsem si s něčím nevěděla rady. Cítila jsem z její strany spíš důvěru. Tak hlavně asi proto jsem nakonec řekla ano. Věděla jsem, že pracuju v prostředí, které mě podpoří. To pak zvládnete ledasco.

Co vás i po těch letech služby dnes baví a těší? Co vás u práce drží?

Pořád ty samé, zdánlivě obyčejné momenty. Třeba když přijdu do práce a klientka mi říká: „Olo, ty už jsi tady? Tak půjdeme sázet kyticky.“ A je vidět, jak se na to těší. Nebo když pečeme, smažíme palačinky nebo langoše, a naši klienti si je sami připraví. Nebo když na Vánoce zdobíme stromček. Nebo když si jenom vyprávíme. Nebo když je venku hezky a my můžeme být prostě venku a dát si tam oběd. Zdálo se nahlíženo se leckomu zdá, že péče o staré a nemocné lidi je nepříjemná nebo ošklivá. Ne, není. Smutných momentů je určitě méně než těch hezkých.

Něco pro vás ale muselo být těžké, alespoň na začátku. Na co jste si musela zvykat?

Když přijde nový uživatel, je pro něj náš domov velmi pravděpodobně poslední životní zastávka. Přijde čas, kdy se s ním budu muset rozloučit. Uvědomit si to a přijmout to je pro mě asi nejtěžší. Když někomu v každodenním životě pomáháte pět, šest let, jste s ním téměř každý den, vytvoříte si k němu vztah. Není to pro vás jenom nějaký „klient“, jeden z mnoha. Zvyknete si na něj a pak vám chybí. Po lidech, kteří odejdou, je mi vždycky smutno.

Jak se s tím vyrovnáváte?

Prostě brečím, musím se vybrečet. Pomáhá mi to, nijak se za to nestydím.

Ani po 24 letech vám, jak se říká, neotrulo?

Jestli mi někdy otrne a řeknu si: „No a co? Tak ta paní prostě zemřela,“ pak bude nejvyšší čas práci pečovatelky opustit. Ano, lidé k nám přicházejí dožít. A já jim mám poslední léta života v lidsky důstojném prostředí co nejvíce zpříjemnit – to je moje poslání. A proto k nim musím mít vztah. Jako k lidem, ne jako k předmětům. ►

Jaká nejzajímavější věc se vám při práci s klienty stala?

Takových příhod je plno. Například dcery přivezly svoji maminku z jednoho nejmenovaného zařízení s tím, že maminka nechodí, nedokáže se sama napít, nic. Převezla ji sanitka, my jsme ji položili na lůžko. Odešli jsme z pokoje a jdeme s druhou sestřičkou, co jsme ve službě, umýt nádobí po obědě. Já se na jednu otočím a říkám kolegyni: „Marcelko, to je ta paní, co nemá chodit?“ Ona totiž stála mezi dveřmi. Nebo jsme měli paní, která jedla zásadně jenom lžící. Do našeho zařízení dorazila kontrola, která jezdí každé dva roky, a zrovna byl čas oběda. Servírovaly se vdolky. Paní na nás kouká a říká: „Kde mám jako

Krabčický Domov, obklopen rozlehlým parkem, leží na úpatí památné hory Říp. Od roku 1996 se specializuje na péči o lidi s demencí na zvláštních odděleních, nazvaných Vážka, kde klienti žijí v malých komunitách. V roce 2015 v Krabčicích otevřeli již pátou.

příbor?“ My z toho byli úplně paf. Jak tam s tou kontrolou byli přítomni noví lidé, které paní zaregistrovala, asi si na něco rozpomněla a dožadovala se příboru, který jindy odmítala. Nebo jsme nedováno seděly s mojí nadřízenou venku na zahradě a jedna uživatelka mi říká: „Oluš, tady na zahradě něco chybí.“ Moje nadřízená na to: „Věruško, tady nic nechybí. Altán tu je, stůl tu je, deštník tu je, slunečník taky.“ A ta dáma, které jinak zásadním způsobem selhává paměť, povídá: „A kde jsou ty dva oleandry, ten bílej a růžovej, co tu byly minulý rok v květináčích? Pamatuje se, jak jsem je zalévala.“ My zapomněly, ona nám je připomněla. Někdo si myslí – moje práce je jenom samé přebalování, krmení, je pořád stejná. Ale není.

Řada obyvatel domovů pro seniory už ve své životní fázi nemá chuť na nic – maximálně tak sedět, koukat, pospávat. Můžete s tím něco dělat?

Na našem oddělení si sami pereme a uklízíme. To je výhoda. Takže když někdo jenom sedí, já třeba vyndám prádlo ze sušičky, vezmu ručník, položím

ho na dosah ruky a řeknu: „Jé, kdyby mi to tak někdo pomohl složit.“ Většinou to zabere. Nebo když vytíráme – s tím klienti sice nepomůžou, ale všimnou si. „Jé, holka, ty zase musíš vytírat.“ Začnou vzpomínat, že to také dělávali, a začnou si povídat o tom, jaké to u nich v domácnosti bylo. Samozřejmě někdy trvá, než získám důvěru a lidé na mě začnou takto reagovat; zvlášť když jsou noví. Já se pak musím víc snažit, vypožorovávat, co takovému člověku sedne, a co ne. Je báječné, když mi s tím jeho příbuzní poradí. Proto s rodinami hodně spolupracujeme.

Zvládáte situace, když jsou na vás vaši klienti nespravedlivě zlí? To také dovedou.

Pracuju s lidmi, kteří jsou přímí. Když vás chtějí obejmout, tak vás obejmou. A když se necítí dobře, tak vám to holt neřeknou kulantně, ale pošlou vás někam. Je to upřímné a já si s tím poradím. Každý máme někdy den, kdy nejsme úplně happy.

O vás je známo, že i když máte po noční, neusnete. Doma dál pokračujete v práci, třeba na zahradě. Jak to?

Mě ti lidi extrémně nabíjejí. Jejich láska, doteky. Jsem tím úplně nadopovaná. Takže z práce vůbec nechodím unavena. Zkoušet odpočívat, to by v mém případě vůbec nemělo smysl.

Adam Šůra

POZVÁNKA

Debaty o budoucnosti církve

Celocírkevní odbor mládeže ve spolupráci s oddělením mládeže ÚCK pořádá debatu s názvem „*Hodně budeš někde*“ – debata o budoucnosti církve. Hostem bude předseda strategické komise Roman Mazur, který mladým představí Strategický plán ČCE. Následovat bude diskuse o tom, co církev čeká v budoucnu.

Událost se koná online na platformě zoom, uskuteční se v pondělí 21. 6. od 18:00. Podrobné informace jsou na facebooku a webu COMu.

LITURGIE

Liturgická chudoba?

V úterý 13. 4. jsem spolu s faráři z různých seniorátů sledoval on-line symposium „Církev na cestě. Vize a perspektivy pro putování 21. stoletím“, které pořádá Katedra praktické teologie ETF UK. Mezi jinými na něm přednášela i farářka Jana Hofmanová na téma „Společné vyznání vin jako osvobození pro novou vizi církve“. Fundovaně zdůvodňovala, proč by mělo být společné vyznání vin součástí každých bohoslužeb tak, jak to doporučuje i návrh nové agendy naší církve. Proti tomu jistě nikdo, včetně mně, nebude nic namítat. Zarazil jsem se až ve chvíli, kdy popisovala současnou podobu našich bohoslužeb. Společné vyznání vin se v ní prý omezilo pouze na přípravu k večeři Páně, čímž se jednak stává pouze příležitostným, jednak pochopení večeře Páně nepřiměřeně zužuje. Podobné zdůvodnění obsahoval i návrh nových bohoslužebných pořadů, který proto zařadil společné vyznání vin a slovo milosti jako samostatný liturgický prvek do každých bohoslužeb.

O našich bohoslužbách se traduje, že jsou liturgicky chudé a strohé. Sám jsem tuhle charakteristiku vícekrát opakoval. Čím déle ale jako farář působím, tím víc si uvědomuji, že tato šablona je omyl, nebo spíš důsledek naší nedostatečné vnímavosti, která možná právě s tím vyznáním vin souvisí. Stále víc mi připadá, že naše bohoslužby právě v té obvyklé podobě tvoří celek, který znamená velice logický a teologicky hluboký rozhovor, při kterém jedno navazuje na druhé a zároveň se střídají hlasy shromáždění a toho, kdo bohoslužby vede. Vůbec nejsou liturgicky chudé ani se nejedná o *one man show*, což je další často opakovaná šablona. Oba tyto stereotypy souvisí s tím, jak málo reflektujeme, co není z nás, co jsme přijali a jak malou váhu přikládáme aktivnímu podílu účastníků bohoslužeb.

Mám na mysli poklad našich písní a společný zpěv, který je integrální součástí našich bohoslužeb. Jeho podstatnou roli jsem si znovu uvědomil díky mimořádným opatřením, která jej omezila. Rozuměl jsem dobře míněným návrhům, jak jej nahradit – čtením žalmů, deklamováním textů písní, sólovým zpěvem, zpěvem odděleného pěveckého sboru, reprodukováním profesionálně nahraných písní z našeho zpěvníku – ale silně jsem vnímal, jak mi při tom všem schází aktivní zapojení přítomných, které je pro mě podstatné právě proto, abych se necítil jako osamělý showman. A i když staršov-

stvo vinohradského sboru zpěv úplně nevypustilo (pověřilo jím faráře a službu konajícího presbytera, ke kterým se účastníci bohoslužeb pod rouškami a respirátory spontánně přidávali), kvůli omezení počtu písní jsem měl intenzivní pocit torzovitosti bohoslužeb. Vždycky znovu si uvědomuji, jak je moje kázání částečné, a jsem vděčný, že to, co se do něj nevejde, co říct nemohu a možná ani nesvedu, mohou dopovědět nebo uvést do náležitých souvislostí písničky. A teď mi najednou scházela chvála, příprava na oslovení, vyznání vin jednou jako ►

základ touhy po oslovení, jednou jako odpověď na zvěstování, vyznání důvěry probuzené a umožněné biblickým poselstvím nebo upřímné prosby, když člověku díky Božímu oslovení došlo, co všechno mu schází a jaké možnosti se před ním otvírají.

Přiznám se, že nevím, jak někdo může dojít k tomu, že kromě přípravy k večeři Páně společné vyznání vin v našich bohoslužbách schází, když při nich shromáždění zpívá například píseň 500 (Já chtěl bych, Bože můj) nebo 494 (Ježíši slávo nejvyšší) nebo 688 (Odpusť). Ale nejde jen o tyhle vyložené kající písničky. Když v prosbě o oslovení a obnovení z Ducha zpíváme v písničce 438: „Srdce naše, rozum náš velkou tmou jsou zatemněny...“ a „Dobré činit, myslet, znáti nám ty sám jen můžeš dáti“, je to vyznání uvedeno do souvislostí a stěží je lze zaměnit za sebevědomí náležitého kajícíka. Myslím, že samostatný liturgický prvek vyznání vin k tomuto sebevědomí svádí mnohem víc právě

svou vyděleností a jasným vymezením. Věřím totiž, že v pokání jde především o celkový přístup, který se týká celých bohoslužeb a života, nejen formulovaného vyznání. A podobně je to i s vyznáním víry a dalšími teologickými důrazy, které jistě ke každým bohoslužbám patří. Věřím zkrátka, že je ty stávající bohoslužby obsahují. Jen být pozorný. Stačí si projít současný zpěvník, i když už dosluhuje. Ne nadarmo je strukturován podle Apoštolského vyznání víry.

Aby nedošlo k nedorozumění, dodávám, že to, co mi vadí, nejsou nové nebo neobvyklé formy bohoslužeb, ale nedostatečná reflexe a vnímavost, která vede ke zkratům a ochuzení. Místo abychom objevovali, ocenili a rozvíjeli bohatství, které jsme dostali, rozhlížíme se jinde a svoji nepozornost se pokoušíme nahradit hromaděním. To mi připadá jako škoda a nepovažuji to za nadějnou perspektivu.

Zdeněk Šorm

GENERACE

Ženu statečnou kdo ztratí

Za socioložkou a chartistkou Jiřinou Šiklovou (1935-2021)

Jiřina Šiklová oslavila loni v červnu 85. narozeniny. Ten večer jsem jí zavolał, abych jí pogrataloval. „Přijď, mám tu svoje studentky, oslavujeme,“ lákala mě hned. Bylo asi devět hodin, kroutil jsem se, že už asi ne. V deset mi zvoní telefon: „Tak kde seš, všeho nech a přijď, výmluvy se nepřijímají!“ Oslava to byla náramná, odcházeli jsme ve tři ráno, celý den zvlněný. Oslavenkyně ovšem stačila dopoledne převzít od předsedy Senátu stříbrnou medaili za celoživotní dílo. Pak ještě čile rozdávala rozhovory médiím, a nebyly krátké. Ta ženská nás všechny pohrbí, běželo mi ztupenou hlavou.

Letos 4. května jsme dělali větší rozhovor, o smrti. „Až umřu, bude docela cennej, když bude můj poslední,“ provokovala. Měla zase tolik energie, že jsem se zalekl a navrhl, že to uděláme

jindy. Řada z nás věděla, že jedna Jiřinka je měrnou jednotkou životní vitality, ale stejně mě ta míra často překvapovala, a až zahanbovala. Naštěstí zvolnila a rozhovor jsme udělali. A byl opravdu poslední. Dvaadvacátého května navečer Jiřina Šiklová zemřela. V našem rozhovoru vyjádřila přání, aby to s ní jednou nesešlo náhle, ale měla čas se rozloučit s nejbližšími a pak dlouho netrpěla. Obojí se jí splnilo.

Ten rozhovor je cenný, ale nejen tím, že je to poslední slovo. Vzácná byla především Jiřina, žena statečná, na sebe zapomínající, troufalá a neumlčitelná. Jednou budou stěny jejího bytu v pražské Klimentské ulici vyprávět dramatické příběhy! V jejich sevření jsem byl často svědek toho, jak Jiřině zazvonil telefon a ona okamžitě začala

jednat, aby volajícímu pomohla. Nějací azylanti potřebovali přestěhovat věci – obstarala to. Někdo sháněl pro jiné v nouzi peníze, hned obvolávala možné dárce. Kontakt na doktora, podporu pro bohubilý projekt, pomůcky pro lidi se zdravotním handicapem. Hned, bezodkladně a bez okecávání šla k jádru věci. Můžeš? Víš o někom? Uděláš to

pro ně? Není moc takových, kteří ve svém stárnutí věnují pozornost potřebám druhých, živě se o ně zajímají a nezahlcují okolí svými diagnózami.

„Chvála ženy statečné“ mi přišla na mysl krátce po zprávě o její smrti. Nejen typ statečné, neviditelné hospodyně, manželky a matky, která „zdaleka přiváží svůj chléb“. To o ní se píše v slavné závěrečné kapitole knihy Přísloví: „Dlaň má otevřenou pro utištěného a ruce vztahuje k ubožáku... Síla a důstojnost je jejím šatem, s úsměvem hledí vstříc příštím dnům, chléb lenosti nejí.“

Za tuhé normalizace se dala plně do služeb utištěné československé kultury. Patřila k hlavním organizátorům tajných kanálů, kterými proudily

ven texty potlačovaných autorů a zpátky texty vyhnaných autorů a exilové publikace. Byli bychom dnes mnohem nekulturnější a hloupější, kdyby jejich nasazení nebylo. Ano, pořád je možné klesnout ještě níž. Pro svobodnou výměnu myšlenek riskovala všechno, strávila 11 měsíců ve vazbě, hrozilo jí deset let natvrdo. Když ji pak v roce 1981 pustili, vrhla se opět do práce. Jako by ztratila schopnost bát se.

Byla také velká přítelkyně evangelické církve a mnoha jejích členů. A byla to láska vzájemná. Patřila mezi oněch pověstných deset spravedlivých, kteří udržují náš svět před zhroutilím. Je to troufalé tvrzení? Přátelsky by mi vyčinila, že jsem praštěnej a vysmála by se tomu. Jistě, energický boj s lhostejností a cynismem si skrytě podmaňuje zatím utajená srdce nových příštích spravedlivých. Styl a formát Jiřiny Šiklové je ale nenapodobitelný. Ženu statečnou kdo ztratí, pohřbívá i kus sebe a zřetelně se v tak velkém zchudnutí zachvěje. Vždyť „statečně si vedly mnohé dcery, ale ty je všechny předčíš“.

Před posledním odchodem z baráku, v němž prožila celý svůj život, jsem ji vyběhl k slovu na cestu. Jako by na to čekala, vyhrkla: „Aby se člověk snažil žít, jak by si v okamžiku, kdy umírá, přál, aby žil. A to nejsem já, ale Konfucius.“

Chvilí předtím neskromně potvrdila, že je zatím se svým životem spokojena. „Dejte jí z ovoce jejích rukou, ať ji chválí v branách její činy!“ Co víc na poslední cestě přát.

Michal Plzák, foto: František Plzák

Ochranovská Jednota v Rovensku iniciovala odhalení smírčího kříže

V Rovensku pod Troskami byl začátkem května odhalen smírčí kříž sochaře Ivana Podobského, který připomíná hromadnou dopravu Němců z transportu, vykonanou jen dva

dny po ukončení války. 10. května 1945 v místní škole probíhal soud s členy Wafen SS. Jeden z vězňů však uprchl a zastřelil ruského partyzána. To vyvolalo v obci hněv a vojáci Rudé ▶

armády, ale stejně tak místní obyvatelé začali střílet do německých běženců, kteří utíkali do okupovaných zón Německa. Masakr si vyžádal 365 obětí na životech. Z toho jen 50 byli vojáci Wehrmachtu, zbytek tvořili civilisté: muži, ženy a děti.

Tyto události jsou pro Rovensko pod Troskami bolestivé téma. Žije tu zhruba 1000 lidí, kteří se navzájem znají, v rodech starousedlíků se předávají vzpomínky na onen den – anebo mlčení či vztek. Téma bylo otevřeno především díky práci novináře Pavla Matyše a několika pamětníků v polovině

devadesátých let, kdy došlo k exhumaci a odvozu ostatků zavražděných. Tehdy byl také díky odvaze starostů Ladislava Šálka a Pavla Koldovského instalován pomníček s obecným věnováním „obětem 2. světové války“ jako maximum možného. Místní sbor Ochranovské Jednoty bratrské později inicioval vznik smírčího kříže. „Ve shodě se samosprávou města jsme se domnívali, že 75. výročí konce toho konfliktu nabízí dobrou příležitost k dalšímu kroku na cestě za uznáním vlastního podílu na této události a smířením. Toto smíření nyní nabízí pískovcový kříž, nesoucí břemeno viny, kterou už na lidské straně nelze napravit a ani se v ní pořádně vyznat, události toho dne asi napořád zůstanou nepřehledné, svědectví i protokoly se různí a lze je jen těžko sjednotit do logického příběhu,“ popsal za rovenský sbor Matouš Jaluška.

Podle Jalušky místní sbor hledá cesty, jak může na malém městě sloužit komunitě. Kde je jeho místo, bod, do něhož se může vlomit

Kristova spása pro všechny lidi, slabé, nachýlené, zašpiněné, zraněné a zraňující. „Máme radost, že jsme takový bod směli vztyčit v kříži. Iniciovali jsme jeho vznik, podobu mu ale vtiskl sochař-ateista a při inauguraci mu vedle farářky Hany Jaluškové po svém způsobu požehnali katolický kněz, rovenská starostka, starosta Turnova a liberecký hejtman. Inauguraci loni překazila pandemie, ale nakonec se věc podařila,“ uvedl Jaluška a dodal, že naprostá většina prací na kříži proběhla bez nároku na odměnu, za což jsou v Rovensku vděční.

Úzké vazby s německou stranou

Místní sbor patří do Ochranovského seniorátu ČCE, až do přelomu tisíciletí byl sborem Jednoty bratrské, členství v globálním společenství *Unitas fratrum* mu ale zůstalo. Seniorát má v jeho rámci status misijní provincie a spolupracuje zejména s německou *Evangelische Brüder-Unität*. Vztahy s německými partnery jsou proto velmi úzké. Při inauguraci tak mohli uvítat zástupce vedení EBU z Ochranova (Herrnhutu) i novináře ze saského tisku a rozhlasu.

Rovenský sbor je s bolestivým tématem od sunu spojen dosti těsně – osamostatnil se krátce po válce a dodnes užívá lavice, kazatelnu a harmonium z německého sboru Jednoty bratrské v severomoravském Herzogwaldu (Budišov nad Budišovkou), jehož členové byli odsunuti. Tehdejší rovenský farář Jindřich Halama starší byl pak jedním ze svědků tragických událostí 10. května.

Zástupce příbuzných obětí rovenského masakru se rovenským dosud kontaktovat nepodařilo, nejistota panuje i ohledně toho, kde nakonec skončily exhumované ostatky. Podle Lidového spolku pro péči o německé válečné hroby ještě zhruba milion německých rodin neví, kde jsou pohřbeni jejich příbuzní. „Kříž však stojí. A nevzdáváme se naděje, že se nám jednou podaří sejít se u něj i s příbuznými zavražděných, aby smíření dostalo o něco konkrétnější podobu,“ dodal Jaluška.

Jan Kirschner

Bože můj, co s tím?

Aleš Palán, novinář a spisovatel, je znám už větším počtem svých knih; vydařené dílo *Raději zešít v divočině. Setkání s šumavskými samotáři* jsme recenzovali v Českém bratru číslo 7+8 roku 2018.

Tady v té, zatím poslední knížce, kde jsou také vtipné a půvabné ilustrace Jana Hrubého, se ukazuje jiná autorova stránka. Mám na mysli jeho smysl pro humor. Humor, který je jemný, citlivý, který není samoučelný, má naopak dost hluboký význam. Myslím, že už sám název knížky tuto moji tezi potvrzuje.

Radit Pánu Bohu? Nu ano, leccos by přece mohlo být na světě lepší! A kdo jiný to má zaříditi?! Jenomže tak jednoznačné rady v knížce zase nejsou. Spíš je to taková směsice – trochu opatrných doporučení, co vylepšit s ohledem na to, co my tady, na tom našem světě hatíme, ještě víc však se chce Aleš Palán se svým Bohem poradit. Nebo mu něco svěřit. To, co mu dělá mezi námi lidmi starost. Co děláme zkrátka blbě. Je to výstižné a člověk se u toho baví, občas se musí zasmát. Ano! To je ono!

Těch nápadů je tady plno, přesně čtyřicet. Tak jen namátkou...

Bože, nespletl ses, když jsi kromě nakažlivosti zívání zařídil i nakažlivost vzteku a agrese? Proč když v koloně na dálnici začne troubit první hulvát, za chvíli už jich troubí deset?

A proč naopak mírný úsměv nakažlivý není? Co úsměv, ale jak je to se smíchem? K čemu jsi nám udělil tuhle výjimečnou schopnost? Co to vůbec je, smích? Je to moc dobrý dárek, léčivý. A zvláště tehdy, když se dokážeme zasmát sami sobě. Když poznáme svou nedůležitost. Otče na nebesích, kéž bychom pozvedli zrak k nebesům, abychom si uvědomili svoji nepatrnost. A abychom zaslechli, jak se nám smějí hvězdy...

Nebo nám, Bože, řekni, proč tak lpíme na zítřku? Proč tam směřuji naše přání, naše snaha? „Na velkou oslavu se chystáme týdně, na svatbu

měsíce, Vánoce se nevyhlízejí v adventu, ale už někdy v září. Zítřek jako droga.“ Co kdybys nám, Bože, zítřek vzal a z toho „ted“ udělal „teď poslední“?

Nadchla mě stať o ďáblu. Autor na něho opravdu věří. Náš svět je duální; když je světlo a tma, pravda a lež, život a smrt, je taky Bůh a ďábel. Víte, jak vypadá ten jeho vrcholný kousek? Přesvědčil nás o své neexistenci. A cože to na nás ušil? Naši úzkost. Ďábel nám bere radost ze života. „Choulíme se v koutku a jsme zlí – na

ty, co nás ještě mají rádi, na sebe, na tebe, Pane. Jen na ďábla ne, ten přece neexistuje. A ďábel nás konečně má.“ Viš, co by nám pomohlo, Bože? Kdybys ďábla učinil viditelným. A kdyby ani to nepomáhalo, že bys zařídil, aby někde kolem nás zasmrděla síra. Jen jestli my vůbec ještě víme, jak síra smrdí?

Úplně nejlepší Boží nápad byl, když nám daroval svobodnou vůli. Není tím pádem na všechno sám. My mu všelijak pomůžeme. Třeba modifikujeme rajčata! Kromě tvého nápadu, Bože, dát do nich vitaminy, jsme tam leccos ►

s invencí přidali my. Taky jsme vynalezli trhavinu. „A patent máme na nenávisť či genocidu“. Zkrátka vyvedli jsme už všechno možné.

A nakonec – jak je to po tom všem s odpouštěním? Neměli bychom je přece jen udělovat častěji? Neměl bys, Bože náš, tuhle výsadu, kterou jsi nám dal a se kterou my tak šetříme, změnit v povinnost? Jenomže to ty asi neuděláš. Necháš nás, ať si poradíme sami. Dělej každý, jak umíš.

Možná by to ale šlo ještě radikálněji – když to nejde nám, svěříme to tobě. A miřme rovnou do černého – že bys nám, Pane, trochu pozměnil Otčenáš! Stálo by tam po té úpravě tohle: „Odpust nám mnohem víc, než my odpouštíme našim viníkům.“ (!) Nebyl by to dobrý nápad?

Jana Plíšková

Aleš Palán: Rady Pánu Bohu, jak vylepšit svět

Praha, Prostor 2020, 193 s.

DOPISY ČTENÁŘŮ

Opravdu manželství pro všechny?

Reakce na debatu o LGBT

Při hledání odpovědi na všechny otázky lidského života přihlížíme jako křesťané v první řadě k Bibli a teprve, pokud v ní odpovědi nenajdeme, hledáme jinde, třeba ve společné diskusi. Tomu rozumíme. Za Bibli považujeme celé Písmo, nejen Nový zákon, ale i ten Starý, přičemž pojmenování Starý neznamena přezítý. Pán Ježíš nepřišel Zákon zrušit, ale naplnit. Je třeba hledat, jak se jeho ustanovení v Kristu naplňují.

Některé výpovědi Písma označil někdo z komise za dobově podmíněné. Celá Bible nese takové znaky. Ježíš ani kdokoliv před ním se nemohl vyjadřovat jinak než v možnostech své doby. Kdo tedy spolehlivě označí a vyloučí dobový nános? Zvláště s ohledem na slova apoštola Pavla, že veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení (2Tm 3,16.) Celá Bible nám má pořád co říct.

Jeden z uveřejněných příspěvků nesl v titulu sousloví „manželství pro všechny“, jakoby manželství bylo pro všechny. Sám Ježíš prohlásil, že někteří nejsou již od narození pro manželství způsobilí, viz Mt 19,12. Jsou různé formy respektovaného soužití, např. druh-družka, ale slovo manželství svým obsahem vyjadřuje vztah oddaného muže a oddané ženy. Nejeví se proto

vhodné pro jiný typ soužití. Tolik jen stručně ke zveřejněným článkům.

Úkol komise a rozhovor v církvi ještě nekončí, ale pokračuje. Přeji všem, kdo se na činnosti komise podílejí, Boží moudrost a milost.

Pavel Knorek, farář v Sokolově

Chci s tebou sdílet dobré i zlé, dokud nás smrt nerozdělí

Seznamování mladých lidí, hledání partnera, příprava na svatbu a samotné vystrojení svatby doznalo za posledních 100, 150 let obrovských změn. Projdeme-li časem, co paměť jedince obsáhne, vidíme změny téměř neuvěřitelné.

Prababička – před očima mám životní příběh

nice konfese byl však boj. Manželství se uzavíralo na úřadě a požehnání v kostele bylo jen pro věřící snoubence. Svatební oběd i šaty nevěsty spíše střízlivé a skromné, jak vidíme na fotografiích v rodinných albech. Inu, poválečná léta. Všichni šťastní, že život jde dál.

manželovy prababičky, kterou si na Vysočině vyhlédl chasník z Valašska. Ve svém okolí žádnou vhodnou nevěstu nenašel, tak se vydal z jedné evangelické oblasti do jiné, aby si našel děvče tam. Doporučili mu Mařenku, navštívil rodinu, domluvili se, odjel. Za měsíc poslal povoz, naložili Mařenku s peřinou a další skromnou výbavou a bylo to. Následovala svatba – a Mařenku čekal život na Valašsku, práce v hospodářství, kupa dětí, z nichž několik umřelo, a mnoho let po boku manžela. Až do smrti. Byla šťastná? Nebyla? O tom nevíme nic.

Babičky vychované přísně reformovaně uvažovaly jistě o svém štěstí, o sexu však, když se měly vdát, nevěděly téměř nic. U nás se traduje rada jedné babiččiny kamarádky: „Chceš děti? No tak to musíš tu trapnou záležitost párkrát podstoupit. Zavřeš oči a je to.“ A partnerské či rodinné štěstí přišlo (možná) časem.

Generace mých rodičů – dnes devadesátníci. Seznamovali se a brali se v padesátých letech. Ach, to byla ostuda, když se holka musela vdávat! Výběr partnera byl celkem svobodný, překročit hra-

Moje generace prožívala léta dospívání za nejtuzší normalizace, kdy nešlo cestovat, studovat mohl jen někdo, žilo se v šedi dnů. O to intenzivněji jsme prožívali setkání mládeže, lesní brigády a sjezdy, které se nepodařilo církevním tajemníkům zakázat. Mezi evangelíky bylo dobře a nejedna dvojice to dotáhla až k manželství a založení rodiny. Předmanželský sex si každý řešil po svém a muset se vdávat, to v liberálních kruzích už nikoho nepobuřovalo. Uzavřít sňatek bylo však stále normální. Na úřadě socialisticky, když to jinak nešlo, v kostele evangelicky či ekumenicky. A do podoby svatebního dne mluvily víc maminky a tchyně než snoubenci, prožívající spíše svoje tiché štěstí.

Generace našich dětí – ta zažila výbuch svobody ve všech sférách života. Ve škole, při volbě studia, v nabídce práce, cestování i při výběru partnera. Od devadesátých let přibývalo vztahů bez uzavření manželství až k dnešnímu stavu, kdy se polovina dětí rodí do rodin, kde se máma a táta jmenují jinak. Mnozí říkají, že na „tom papíru“ nezáleží, ale já myslím, že záleží. Vi- ►

dím v liknavém přístupu únik před odpovědností. A slabším článkem je v takovém vztahu vždycky žena, případně žena s dětmi. Pro případ krachu nemanželského vztahu není ochráněna. Plánování rodičovství a antikoncepce se staly běžnou součástí manželského života. Zároveň přibývá párů, které si přejí dítě, ale je tu nějaký problém. Důsledky civilizačních změn? Chemizace? Pohodlného globalizovaného života? „Jsem těhotná, konečně!“, to bývá stále častěji důvod k oslavě. A jestli se dítě narodí do manželství, nebo do vztahu partnerského, je vedlejší. Svatbu můž

mít v kostele pár věřící i hledající, dokonce i takový, který za farářem přivedla romantická představa svatby jako z pohádky. Často si snoubenci zorganizují i zaplatí vše sami a rodinu i přátele pozvou k slavnostnímu, štěstím zářícímu startu do manželského života.

Zda i další společné dny a roky budou opravdu šťastné, je však tajemství těch dvou, co slibují stát při sobě v dobrém i zlém, dokud je smrt nerozdělí. Stejně u prababičky z předminulého století, u generace poválečné, normalizační i u generace našich dětí a vnoučat.

Daniela Ženatá

Evangelický měsíčník

ČESKÝ BRATR

vydává Českobratrská církev evangelická

REDAKČNÍ RADA

šéfredaktorka: Adéla Rozbořilová
redaktorka: Jana Plíšková
členové: Jiří Hoblík, Jiří Hofman,
Jana Hofmanová, Ondřej Kolář,
Tomáš Pavelka, Jaroslav Pechar,
Lenka Ridzoňová, Adam Šůra

NA OBÁLCE

foto: František Plzák

REDAKČNÍ UZÁVĚRKA

letního dvojčísla
7+8/2021 je 20. 6. 2021.

DISTRIBUCE PRO

ZRAKOVĚ POSTIŽENÉ
elektronicky a ve zvukové
podobě: Diakonie ČCE,
Klimentská 18, 110 05
Praha 1, tel.: 222 316 306,
732 324 956
e-mail: szp@diakonie.cz

TISKNE

OPUS v.d.i.
Janáčkovo nábřeží 1075/27
150 00 Praha 5

ČASOPIS

(ev. č. MK ČR E810), vychází 12x
ročně, jednotlivá čísla 30 Kč
roční předplatné 350 Kč
do zahraničí 900 Kč
sponzorské 600 Kč
Informace o předplatném podá,
objednávky rozšiřuje
(i do zahraničí) redakce.

ADRESA REDAKCE

Jungmannova 9, p. p. 466,
111 21 Praha 1,
tel.: 224 999 236,
e-mail: ceskybratr@e-cirkev.cz,
Facebook: Český bratr,
instagram.com/ceskybratr
www.e-cirkev.cz
/ Co děláme / Média /
Církevní tisk / Český bratr

www.ceskybratr.cz

- listovací aplikace
- audioverze
- řazení podle rubrik
- odkazy na jednotlivé příspěvky

ISSN 1211-6793

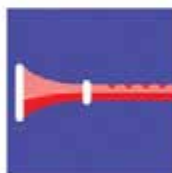
V roce 2021 se Český bratr věnuje tématu církevního společenství.

(NE)PŘÁTEL SE NELEKEJME, NA MNOŽSTVÍ NEHLEĎME

Tábor 24.–26. 9. 2021

Sjezd (nejen) evangelické mládeže

**Kdo se mezi vámi chce stát
velkým, buď vaším
služebníkem.
Mk 10, 43**

**Diakonské setkání
SOLA GRATIA**

19. - 22. 9. 2021

KUNVALDSKÉ MEDITACE

Kdo pořádá?

Akci pořádají diakoni ČCE za podpory Diakonie ČCE
a synodní rady ČCE

Komu je určeno?

Program je určen každému bez rozdílu vyznání, kdo chce
duchovně růst v křesťanské službě.

Jaký je termín a program?

Začátek: 19. 9. v 17:00

Konec: 22. 9. ve 12:00

JAROSLAV PECHAR: Kunvaldské meditace

(4 proudy, které se stekly v hlavě Řehoře Krejčího)

Místo konání?

středisko *Sola Gratia*, Bystřice pod Hostýnem

Kolik to bude stát?

Nedotovaná cena ubytování je 560,- Kč/noc
cena stravy 345,- Kč/den.

Jak se mohu přihlásit?

Přihlášky zasílejte do 15. 8. 2021

na e-mail lubomir.vral@gmail.com

bližší informace zašleme (diety, podrobné ceny...)

CÍRKEV ŽIVĚ

ČESKOBRATRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

všechny generace
různé příběhy
jedno společenství

31.7.-7.8.2021

TÁBOR J. A. K. BĚLEČ NAD ORLICÍ

TÉMA: BUĎTE MILOSRDNÍ, JAKO JE MILOSRDNÝ VÁŠ OTEC

Duchovní obnova i rekreace | modlitby | přednášky | noční kina, cyklovýlety a lodičky |
Ten Sing pro mládež | koupání v přírodě | programy pro děti | dílny | rozhovory...

Hosté: Jan Hábl (komeniolog), Marcin Pilch (farář ČCE), Vítězslav Vurst (nemocniční kaplan), Vladimír Zikmund (synodní kurátor ČCE), Daniel Ženatý (synodní senior ČCE)

Přihlášky: prihlasky.e-cirkev.cz/akce/180-cirkev-zive

Aktuální informace na Facebooku "Evangelická misie"

